

تقارن پسابرگزیت - کووید بر اقتصاد بریتانیا از منظر سازهانگاری نوکارکردگرایانه

طلیعه سخامنش^۱، سید عبدالعلی قوام^۲، مهدی ذاکریان^{۳*}، کیهان برزگر^۱، حنان بلالا^۳
۱. گروه روابط بین الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.
۲. گروه علوم سیاسی و روابط بین الملل، دانشکده علوم اقتصاد و سیاسی، شهید بهشتی، تهران، ایران.
۳. گروه کسب و کار، دانشگاه تجارت کپنهاگ، دانمارک.

مشخصات مقاله	چکیده
مقاله پژوهشی موضوع: چندرشته‌ای حوزه موضوعی: بریتانیا و اتحادیه اروپا تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۲۶ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۸/۱۴ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۹/۳۰	در آستانه سال ۲۰۲۱م، اقتصاد بریتانیا تحت تأثیر منفی قرنطینه اجباری و اعمال محدودیت‌های ملی، به دلیل همه‌گیری پسابرگزیت قرار گرفت. تقارن همه‌گیری کووید-۱۹ و برگزیت برآیند تحولی عمیق و اساسی در چشم‌انداز اقتصادی این کشور است که به تغییر پارادایمی چشمگیری انجامید؛ مسخ و تحولی که نیازمند بررسی‌های جامع و دقیق است. بر اساس نظریه سازهانگاری نوکارکردگرایانه، در این تحلیل به تعامل میان شیوع سویه‌های کووید و پیامدهای اقتصادی برگزیت پرداخته‌ایم، چراکه هر دو سناریو تداوم و تحول در پویایی‌های ساختاری اقتصاد بریتانیا را موجب شدند. برای درک تأثیرات این بحران‌ها بر اقتصاد کشور، ضروری است به عوامل علی این بحران‌ها و اقدام‌های درمانی انجام‌شده برای برون‌رفت از این معضل توجه کنیم، ازجمله سیاست‌ها و اقدام‌های پیشگیرانه و مؤثر در مدیریت سلامت عمومی و نتایج اقتصادی. پیشینه پژوهش‌ها درباره این عوامل نشان می‌دهد که ماهیت اصلی این بحران‌ها چگونه به‌وضوح بر ثبات و تاب‌آوری اقتصادی تأثیرگذار بوده است. در این مقاله، هدف مبرهن آن است که نقش چالش‌های هم‌زمان ناشی از اختلال‌های پسایندمی را در به‌وجود آمدن فضای چالش‌برانگیز برای سیاست‌گذاران و فشارهای ناشی از آن را برای تطابق با شرایط متحول روزافزون بررسی کنیم. از دیدگاه سازهانگاری نوکارکردگرایانه، مسئله مورد مطالعه در قالب سازه‌های اجتماعی و معانی مشترک آن‌ها تعریف شده است. در این راستا، بحران پسابرگزیت و کووید-۱۹ رویدادهای عاملی تجربه‌ساز، مسخ‌کننده ساختارهای اجتماعی و معانی مشترک مرتبط با هویت ملی، سیاست‌گذاری اقتصادی و روابط بین‌المللی لحاظ شد و آثار این بحران‌ها بر معانی و ساختارهای اجتماعی و اینکه چگونه این تغییرات، پویایی‌های اقتصادی و سیاست‌گذاری را متبلور و تبیین کرده است، هدف تحقیق حاضر و ادراک این روابط در قالب سازه‌های اجتماعی مشترک است. بر پایه نظریه سازهانگاری نوکارکردگرایانه به‌منزله سنگ‌بنای نظریه حاضر، تحت لوای این فرضیه که سیاست‌ورزی مبتنی بر راهبرد حل مسئله راهکاری مؤثر برای خروج از این آشوب پرطمطراق لحاظ شده و ایجاد فرصت‌های نوین، به‌ویژه در کاهش تنش‌های اقتصادی، نظیر بحران اقتصادی شدید منتج از همه‌گیری، مسجل شده است.

ارجاع به این مقاله: سخامنش ط، قوام س، ذاکریان م، برزگر ک، بلالا ح. (۱۴۰۵). «تقارن پسابرگزیت - کووید بر اقتصاد بریتانیا از منظر سازهانگاری نوکارکردگرایانه». *مطالعات کشورها*. ۴(۴): ۸۷۹-۸۲۷. doi: <https://doi.org/10.22059/jcountst.2025.403908.1385>

وبگاه: <https://jcountst.ut.ac.ir> | رایانامه: jcountst@ut.ac.ir
شاپای الکترونیکی: ۹۱۹۳-۲۹۸۰ | ناشر: دانشگاه تهران

* نویسنده مسئول: Mdzakerian@iaui.ac.ir - <https://orcid.org/0000-0002-4719-6691>

۱. مقدمه

هم‌زمانی همه‌گیری کووید-۱۹ و برگزیت، که در پی تغییر پارادایمی مهمی رخ داد، آشفتگی عمیق در فضای اقتصادی بریتانیا را به تصویر در آورد که به بررسی دقیق نیاز دارد. در این تحلیل، با استناد به سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه، تعامل میان همه‌گیری زیرشاخه‌های کووید و بقایای اقتصادی برگزیت بررسی شده است، زیرا در هر دو سناریو، جهش مداومی در پویایی ساختار اقتصادی بریتانیا پدیدار شد. برای تعیین نقش آن بر اقتصاد بریتانیا ضروری است عوامل ایجادکننده این بحران‌ها و مداخله‌های اصلاحی آغازشده را در نظر بگیریم، از جمله بهبود و اقدام‌های احتیاطی مرتبط که در مدیریت پیامدهای سلامت عمومی نقش مهمی داشت. تحقیقات سبب‌شناسی درباره تعامل این عوامل نشان می‌دهد چگونه بزرگی این درگیری‌ها باعث شد اتحادیه اروپا هوشیارانه عقب‌نشینی کند و بریتانیای متجاوز را به حال خود رها کند تا از حق جدید خروج خود، اراده آزاد، نوسان‌های اقتصادی و انعطاف‌پذیری دست بردارد.

در مقاله حاضر، ضمن پرداختن هم‌زمان به اختلال‌های مرتبط با همه‌گیری، بینش‌های نوین و توفان فکری مطرح می‌شود تا نشان دهیم چگونه چالش‌های دوگانه پیمایش ساختاری اقتصادی، پس از برگزیت، سیاست‌گذاران را در شرایط چالش‌برانگیزی درگیر کرد و آن‌ها را تحت فشار قرار داد تا با شرایط به سرعت در حال تحول بریتانیا، که به اصطلاح اتحادیه اروپا آن را سرکش خواند، سازگار شوند. بر پایه اصول اولیه از منظر برساختگرایی اجتماعی. واقعیت‌های اقتصادی و سیاسی از طریق تعامل پویای معانی و ساختارهای اجتماعی به طور مشترک شکل می‌گیرد. بحران برگزیت و کووید-۱۹ نمونه‌هایی از تحولات سریع و عمیق در چارچوب‌های اجتماعی و مفاهیم مشترک است که نشان می‌دهد واقعیت‌های اقتصادی مدام در حال بازسازی، بازتعریف و در معرض تغییرات مداوم است. این ساختارها- با ایفای نقش محوری در بازمهندسی ساختارهای اجتماعی و معانی جمعی، بحران‌های جهانی در چارچوب نظریه سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه- به طور فعال تأثیرگذار هستند و تأثیر در خور توجهی بر فرایندهای اقتصادی و تدوین سیاست‌ها دارند. این دیدگاه مستلزم سنجش‌های دقیق و بی‌شماری است و بر تحولات گسترده‌تر اجتماعی از طریق ساختارهای اجتماعی و پویایی‌های اقتصادی و سیاسی برای جلوگیری از قانون مورفی تأکید می‌شود.

با به تصویر کشیدن عمیق پارادایمی در چشم‌انداز اقتصادی بریتانیا در

دوران پسابرگزیت، ظهور تاریخی این کشور از قدرتی امپراتوری به قطب مالی جهانی بازتولید شد (CSS, 2025). شایان ذکر است که استدلال اصلی در این اثر، چالش‌هایی مانند اختلال‌های تجاری، تغییرات نظارتی و بی‌ثباتی اقتصادی را برجسته کرد و تحلیلی است بر موج‌های برگزیت بر تجارت، امور مالی و صنعت. در خط مقدم بحث، در این تحلیل بررسی می‌کنیم که آیا بریتانیا می‌تواند برتری اقتصادی جهانی خود را در بحبوحه پویایی‌های ژئوپلیتیکی در حال تحول، ایجاد مشارکت‌های بین‌المللی نوظهور و نوآوری در دستور کارهای جدید در بخش‌های کلیدی، مانند فناوری و انرژی، حفظ کند. بریتانیا با نگاهی ظریف و موشکافانه تلاش می‌کند، این اثر در زمان مناسب، بینش‌های پویا و منبعی از حمایت مداوم را برای سیاست‌گذاران، رهبران کسب‌وکار و محققانی فراهم آورد که به دنبال درک آینده بریتانیا در محیط جهانی پیچیده هستند.

بیسوندیل و همکاران، با بررسی عوامل مؤثر و متقابل برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا، بر دوره‌ای از رونق در خور توجه در کسب‌وکارها و مشاغل آزاد تمرکز کردند. آن‌ها خلاصه‌وار گفتمان علمی مربوط به برگزیت را بیان داشتند، انگیزه‌های اصلی خروج بریتانیا را از اتحادیه اروپا شرح دادند، و پیامدهای اقتصادی آن را در سرمایه‌گذاری، تجارت، اشتغال و بازارهای مالی تجزیه و تحلیل کردند. بررسی انتقادی، ناامنی اجتناب‌ناپذیری را آشکار می‌کند که از برگزیت و همه‌گیری ناشی می‌شود و تلاش برای آشکار کردن تأثیرهای ویژه آن را بر اقتصاد مبهم می‌کند (Bissoondeal et al., 2023: 1825).

با بررسی هفت مقاله برگرفته از همایشی تخصصی و دیگر متون تخصصی، تبیین می‌شود درحالی‌که برگزیت و کووید اقتصاد بریتانیا را به تنش‌های شدیدی کشاندند، بخش‌های خاصی با توانایی بازگشت به حالت عادی، همچنان سرپا و فعال به کار خود ادامه می‌دهند. از بسیاری جهات، در یافته‌ها بر آثار دومینویی متفرقه تأکید شده است؛ درحالی‌که در برخی پیامدهای فاجعه‌بار و معکوس برگزیت تأیید می‌شود، در برخی دیگر بر این واقعیت تأکید شده است که حوزه‌های خاصی، به‌ویژه خدمات مالی، نه تنها پایدار مانده‌اند، بلکه پس از همه‌پرسی رونق نیز گرفته‌اند. نویسندگان بر اهمیت راهبردهای مؤثر دولت برای بازگرداندن پویایی به اقتصاد، ایجاد پیشرفت سریع و تقویت اقتصادی پایدارتر با رویکردی متعادل در آینده تأکید کرده‌اند.

از منظر سازه‌نگاری نوکارکردگرایانه، هم‌زمانی برگزیت و همه‌گیری کووید-

۱۹ پیامدهای در خور توجهی بر اقتصاد بریتانیا داشته است. در این دیدگاه نظری، نقش سازه‌های اجتماعی، هنجارها و تعامل‌ها در بازسازی رفتار و پیامدهای دولت برجسته شده است. در این مقاله، در چارچوب ساختارگرایی نوکارکردگرایانه، بر امکان‌سنجی‌هایی متمرکز شده‌ایم که ترکیب برگزیت و کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا وارد می‌آورد.

۲. روش شناسی

در این مطالعه جامع، متون موجود درباره آثار همه‌گیری کووید-۱۹ و برگزیت بر اقتصاد بریتانیا بررسی شده است؛ از جمله، پژوهش‌هایی که به آثار اقتصادی جانبی هر دو رویداد و تعامل‌های بین آن‌ها اختصاص دارد. جمع‌آوری داده‌ها درباره شیوع زنجیره‌ای کووید-۱۹ و شاخص‌های اقتصادی تحت تأثیر برگزیت-نظیر تولید ناخالص داخلی، ضریب تورم، بیکاری و تراز تجاری-از طریق مدلی مبتنی بر روش دیمتل (DEMATEL)، به دنبال تحلیل رابطه میان آثار زنجیره‌ای کووید-۱۹ و شاخص‌های اقتصادی بوده‌ایم؛ به گونه‌ای که ماتریسی برای نمایش روابط بین متغیرها ساخته شود.

با بهره‌گیری از الگوریتم دیمتل، در تبدیل این ماتریس به مجموعه‌ای از شاخص‌های وزن‌تر و اعداد، برجسته‌ساختن روابط علی میان متغیرها و تحلیل آن‌ها هدف بوده است تا متغیرهای کلیدی و محرک روابط علی میان آثار زنجیره‌ای کووید-۱۹ و شاخص‌های اقتصادی شناسایی شود. در ادامه، نتایج با استفاده از نمودار دیمتل به تصویر کشیده شد و روابط بین متغیرها و اعداد میانی نشان داده شد. همچنین، تحلیل حساسیت برای سنجش پایداری نتایج و بررسی تأثیرات احتمالی سناریوهای مختلف (مثل تغییر در شیوع آثار انبوه کووید-۱۹ یا شاخص‌های اقتصادی) انجام پذیرفت.

برای اعتبارسنجی نتایج، یافته‌ها با متون پژوهشی موجود و داده‌های تجربی مقایسه شد تا تفسیرهای لازم و پیامدهای سیاستی برای کاهش آثار اقتصادی پاندمی کووید-۱۹ و برگزیت به دست آید، از قبیل مداخله‌های هدفمند، سیاست‌های مالی، یا اصلاحات ساختاری. در این مطالعه راهکارهای راهبردی خروج از وضعیت بحرانی و مشکلات ناشی از این رخدادها مهم مطرح شده است.

۳. بحث

۱.۳. پایداری اقتصادی: اختلال در تجارت و زنجیره‌های تأمین

تیوهاروآ گزارش در خور توجهی را در قالب سیاستنامه، درباره تنش‌های پایدار در روابط بریتانیا و اتحادیه اروپا- به‌ویژه در رابطه با مفاهیم سه‌گانه اتکا، مسائل اجرایی و محدودیت‌های سیاسی- مطرح کرد؛ گرچه، آشکارا از وضعیت پراکنده و ناپیوسته اقتصادی حمایت نکرده است. در عوض، معرف پیچیدگی بازتعریف روابط در دوران پسابریگزیت است؛ با پیشرفت محدود در ادغام عمیق‌تر، که از قضا ثبات اقتصادی و در صورت تداوم مسائل حل‌نشده، وضعیت موجود را به‌خطر می‌اندازد (Harrois, 2025).

در بیانیه حزب کارگر در سال ۲۰۲۴م، تنظیم مجدد روابط بریتانیا و اتحادیه اروپا، بدون پیوستن مجدد به بازار واحد یا اتحادیه گمرکی هدف قرار گرفت که موارد زیر را شامل می‌شد: احیای کمک‌های متقابل در تجارت، امنیت و دفاع، ضمن حفظ خطوط قرمز سختگیرانه درباره مسائل مربوط به آزادی تردد و حاکمیت. نکته مهم این است که توافقنامه خروج (۲۰۲۰م) و توافقنامه تجارت و همکاری (۲۰۲۱م) معاهداتی هستند که در عمل چارچوب حاکمیتی متنوعی را ایجاد کردند، اما اجرای آن‌ها به دلیل تنش بر سر پروتکل‌های ایرلند شمالی و کسری اعتماد که مانع هرگونه همکاری ممکن است، همچنان در ابهام است. در اجلاس ۲۰۲۵م، نقطه عطفی در تلاش مداوم برای ایجاد فضای کاری و احیای روابط شکل گرفت و از هر دو طرف خواسته شد تا امنیت، تجارت، و همکاری‌های دوجانبه را در نظر بگیرند؛ با این حال، محدودیت‌های سیاسی در منازعه، منافع ملی در تضاد و اختلاف‌نظرهای اساسی درباره همسویی و مسئله ناپالوده حاکمیت، همچنان مانع از پیشرفت‌های اساساً سودمندگرایانه در روابط بریتانیا و اتحادیه اروپا می‌شود (Harrois, 2025: 5).

وقوع هم‌زمان برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹، بی‌ثباتی و بلا تکلیفی اقتصادی بزرگی در بریتانیا ایجاد کرد. از منظر سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه، این شکنندگی از تعامل سازه‌های اجتماعی- مانند هویت، حاکمیت و هم‌بستگی- ناشی می‌شود. بحث‌هایی که بر برگزیت سایه افکنده است، همچنین چالش‌های ناشی از همه‌گیری، به‌طور مشترک به ایجاد حس پیش‌بینی‌پذیرنبودن و تهدید اقتصاد برای بریتانیای سرکش دامن زده است که فارغ از محدودیت‌های اتحادیه اروپا، خود را از قفس رها کرده است.

برگزیت به اختلال در تجارت و زنجیره‌های تأمین بین بریتانیا و اتحادیه اروپا انجامید، زیرا رویه‌ها و مقررات گمرکی جدیدی اجرا شد. همه‌گیری کووید-۱۹ با ایجاد اختلال در زنجیره تأمین جهانی و محدودیت‌هایی در جلبه‌جایی، این اختلال‌ها را تشدید کرد. از دیدگاه سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه، این اختلال‌ها را می‌توان بازتابی از چالش‌های هماهنگی فعالیت‌های اقتصادی و تعامل‌ها بین دولت‌هایی با هنجارها و هویت‌های متفاوت دانست.

ترکیب برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ بر اعتماد به سرمایه‌گذاری و کسب‌وکارها در بریتانیا تأثیر مخربی داشت. ابهام درباره روابط تجاری آینده با اتحادیه اروپا، همچنین اثر دومینوی اقتصادی ناشی از همه‌گیری، کسب‌وکارها را در سرمایه‌گذاری و گسترش مردد کرده است. از منظر سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه، این عدم اعتماد ممکن است ناشی از ساختارهای اجتماعی-مانند اعتماد، همکاری و هنجارهای مشترک-باشد که برای رشد و توسعه اقتصادی ضروری هستند.

۲.۲. واکنش‌های سیاستی و چالش‌های هماهنگی

از نظر هماهنگی پاسخ‌ها به این بحران‌های دوگانه، هم‌زمانی برگزیت و کووید-۱۹ چالش‌هایی را نیز برای سیاستگذاران در بریتانیا ایجاد کرد. از دیدگاه سازه‌انگاری نوکارکردگرایی، این چالش‌ها را می‌توان منعکس‌کننده تفاوت‌ها در ساختارها و هنجارهای اجتماعی بین سیاستگذاران، همچنین نیاز به همکاری و هماهنگی برای کار روی مسائل پیچیده اقتصادی دانست. توانایی سیاستگذاران در هدایت این چالش‌ها و یافتن زمینه‌های مشترک برای کاهش آثار اقتصادی برگزیت و همه‌گیری با وجود همه اختلاف‌ها و نارضایتی‌های عمده، بسیار مهم خواهد بود.

لویی سارجنتو فریتاس با تأکید بر اهمیت تاریخی برگزیت و چارچوب‌های نوکارکردگرایی و بین‌دولت‌گرایی لیبرال، از پیامدهای پدیده برگزیت دفاع می‌کند و می‌پذیرد که این نخستین‌باری است که کشوری عضو اتحادیه اروپا تصمیم می‌گیرد از این اتحادیه خارج شود و چالش‌هایی را برای نظریه‌های موجود همکاری و هم‌بستگی در اروپا ایجاد می‌کند. وی به دیدگاه‌های نظریه‌پردازان مهمی مانند ارنست هاس نیز اشاره کرده است و بیان می‌دارد که چگونه نوکارکردگرایان برگزیت را عقب‌گردی در مسیر گسترده‌تر به سوی ادغام اروپا می‌بینند، درحالی‌که بین دولت‌گرایان انتخابی مستقل و منعکس‌کننده منافع ملی تفسیر می‌شود. همچنین، تأکید می‌کند که برگزیت فرصتی بی‌نظیر برای محققان فراهم کرده است تا با توجه به ماهیت بی‌سابقه خروج کشوری عضو از اتحادیه‌ای

یکپارچه، این چارچوب‌های نظری را دوباره ارزیابی کنند (Sargento Freitas, 2017).

استنتاج فریتاس این است که برگزیت مباحثی درباره هویت اروپایی، حاکمیت دولت و آینده ادغام را احیا کرد و زمینه مساعدی را برای پژوهش‌های علمی فراهم آورد. وی با بررسی متقابل زمینه‌های تاریخی ادغام اروپا با پویایی‌های سیاسی معاصر، بر ضرورت تکامل دیدگاه‌های نظری تأکید می‌کند تا بتواند به‌طور مناسبی، به پیچیدگی‌های فرایند برگزیت، و به اصطلاح تسلیم تحقیرآمیز درخواست خروج به اتحادیه اروپا از دیدگاه شکاکان به اروپا بپردازد (Freitas, 2017).

در مقاله حاضر این نکته تقویت شده است که در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹، چالش‌های پیش‌روی اقتصاد بریتانیا به‌منزله پیامد آشکار برگزیت، و آثار بی‌ثباتی اقتصادی جهانی تشدید شد. این همه‌گیری آسیب‌پذیری‌ها را در روابط تجاری آشکار می‌کند، به‌ویژه با توجه به اینکه بریتانیا از پیامدهای خروج از اتحادیه عبور کرد. فشارهای مالی ناشی از برگزیت و همه‌گیری به درخواست‌هایی برای حمایت مجدد دولت از بخش‌های آسیب‌دیده منجر و بر لزوم اتخاذ راهبردهای اقتصادی تطبیقی تأکید شد. این هم‌زمانی بحران‌ها بر ارتباط متقابل سیاست‌های مرتبط با برگزیت و واکنش‌های همه‌گیری تأکید دارد و چشم‌انداز اقتصادی بریتانیا را شکل می‌دهد و بر برداشت‌های عمومی از کارایی و تاب‌آوری دولت در مواجهه با اختلال تأثیر می‌گذارد. ظرفیت پیامدهای اقتصادی طولانی‌مدت، تحلیل مداوم جایگاه بریتانیا را در چارچوب‌های اقتصادی اروپا و جهان ضروری می‌سازد.

کنگره اتحادیه‌های کارگری بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته بین ژوئیه و نوامبر ۲۰۲۰م، آثار مهم و هم‌زمان برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ را بر اقتصاد بریتانیا تشریح کرد. در این گزارش تأکید شده است که توافق تجاری با اتحادیه اروپا، احتمالاً حداقلی خواهد بود و به اختلال‌های فوری در مرزها و به دنبال آن چالش‌های بلندمدت در استانداردها و مقررات محصول منجر می‌شود. این همه‌گیری، تغییرات اقتصادی موجود، از جمله افزایش خرید برخط و دورکاری را تسریع کرد که اقتصاد را به‌طور قابل توجهی بازسازی خواهد کرد. بخش‌هایی که بیشترین آسیب را در برابر برگزیت متحمل می‌شوند صنایع تولیدی هستند، از جمله خودرو و نساجی؛ درحالی که کووید-۱۹ به شدت بر گردشگری، خدمات

ضیافت و حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارد (TUC, 2020). انتظار می‌رود آثار ترکیبی این بحران، نابرابری‌های منطقه‌ای را تشدید کند و بخش‌های مختلف اقتصادی را به‌طور متفاوتی تحت تأثیر قرار دهد. در این گزارش تأکید شده است که بسیاری از مشاغل برای تغییرات ناشی از برگزیت، به‌اندازه کافی آماده نبودند. این امر به‌طور بالقوه سختی‌های ناشی از این همه‌گیری را تشدید می‌کند. این گزارش با درخواستی برای ارزیابی جدید تأثیر دولت در مقابله با این چالش‌های اقتصادی فوری از طریق نوشداروی اندیشکده‌ها به پایان می‌رسد.

اندازه‌گیری قطعی در جدول ۱ دال بر نشانه‌های مناسبی است از پیش‌بینی تقابل برگزیت و بحران کووید-۱۹ در بریتانیا. این دو بحران به تغییرات ساختاری در اقتصاد می‌انجامد. علی‌رغم این واقعیت کاملاً درست، بررسی دقیق تطبیق سیاست‌های موجود و راهبردهای درمانی دولت با این چالش‌های درهم‌تنیده اولویت بالایی دارد. بینش‌های انتقادی باید در کابینه درباره استنباط‌های اجتماعی-اقتصادی از بحران‌های دوگانه با اعلام تشدید نابرابری‌های منطقه‌ای، به‌ویژه در مناطق حاشیه‌نشین، گردآوری شود. تا بدین‌جا، طرح جداگانه داده‌ها ممکن است به وضعیت اضطراری نجات اقتصادی در لبه پرتگاه از طریق مواجهه با خطر مضاعف، وجهه کم‌اهمیت‌تری ببخشد. بدون راهبرد دولتی محاسبه‌شده و جامع برای رشد اقتصادی در کنار تمرکز بر رفاه اجتماعی جوامع آسیب‌دیده، بریتانیا با خطر تشدید نابرابری‌های موجود مواجه است. در نتیجه، تقاضا برای ارزیابی به‌روزشده تأثیر، نه تنها به درخواستی برای شفافیت، بلکه به گامی ضروری در تقویت رشد عادلانه و توسعه پایدار در بحبوحه چشم‌انداز اقتصادی در حال وقوع بدل شده است.

کلارک و همکاران پیامدهای برگزیت را ارزیابی، تأثیرهای اقتصادی فوری آن را مشخص و درباره پیامدهای بلندمدت آن گمانه‌زنی کرده‌اند. نخست، واکنش بازار به هم‌پرسی شدید بود و با افت پوند و بازار سهام مشخص شد. اما، این کاهش‌ها موقتی بود، زیرا اعتماد مصرف‌کننده همچنان بالا و بیکاری کاهش یافته بود. نداشتن آمادگی کافی برای رأی خروج، چالش‌هایی را در مذاکره برای جدایی از اتحادیه اروپا آشکار کرد و در نهایت به تأسیس ادارات دولتی خاص برای این سرسختی انجامید. انتقادهای درباره اعتبار پیش‌بینی‌های مدل‌های پیش‌بینی ضرر اقتصادی بلندمدت بیشتر مبتنی بر مدل‌های گران‌ش و چارچوب‌های اقتصادی تاریخی بود. آشفتگی‌ها درباره کاهش بازبودن تجارت و بهره‌وری پس از برگزیت در کنار شواهدی قرار می‌گیرد که نشان می‌دهد عضویت در اتحادیه اروپا از زمان

جدول ۱. تأثیر توأم برگزیت و کووید-۱۹

سازمان و مقاله	پیامد	تجارت	بخش متأثر از برگزیت	منطقه متأثر از برگزیت	بخش متأثر از کووید-۱۹	منطقه متأثر از کووید-۱۹
سازمان همکاری و توسعه اقتصادی-بررسی اقتصادی بریتانیا	میان مدت: توافق تجارت آزاد= ۳/۵ درصد کاهش در تولید. پایان توافق تجارت آزاد به ۰/۷ درصد کاهش بیشتر می انجامد.	۶/۱ درصد کاهش صادرات، ۷/۸ درصد کاهش واردات	کارخانجات به خصوص ماشین سازی و حمل و نقل، فرآورده های شیمیایی، نساجی، لاستیک و پلاستیک، سرمایه گذاری، خدمات تجاری، حمل و نقل و ساخت و ساز	نورث ایست، میدلندز غربی، نورث ایست، میدلندز غربی، شرق انگلستان، بخش های از ویلز، لندن	خدمات ضیافت، خرده فروشی، برخی تولیدات	نورث وست، نورث ایست، میدلندز غربی، میدلندز شرقی، شرق انگلستان، بخش های از ویلز، لندن در معرض آسیب خواهند بود ولی به تدریج مقاومت تر می شوند. نورث ایست و وست ایست بلند مدت تر در معرض آسیب خواهند بود.
بودجه سبز IFS (فصل ۳ و ۷)	۲/۱ درصد کاهش در ۲۰۲۱ م. هیچ توافقی به موارد بیش از ۰/۵ درصد تا ۱ درصد کاهش در پیامدها منجر نخواهد شد. در میان مدت در ۲۰۲۴ م کاهش ۴/۵ تا ۵ درصدی در خروجی انتظار می رود (۳ تا ۳/۵ درصد به دلیل کووید-۱۹ و ۱/۵ درصد به دلیل برگزیت).	کاهش ۱/۵ درصدی در تجارت خالص در ۲۰۲۱ م، ۷/۴ درصد کاهش در صادرات و ۷ درصد در واردات	محصولات کارخانه ای، محصولات کشاورزی، خدمات مالی، شبکه های ارتباطی، خدمات تجاری	مناطق شمالی، جنوب ویلز و میدلندز غربی	گردشگری، خدمات ضیافت، خدمات مشتری محور	مناطق روستایی و ساحلی، شهرهای مهمان پذیر (نظیر منچستر، لیورپول، گلاسکو)، بخش بزرگی از لندن

سازمان و مقاله	پیامد	تجارت	بخش متأثر از برگزیت	منطقه متأثر از برگزیت	بخش متأثر از کووید-۱۹	منطقه متأثر از کووید-۱۹
LSE- کووید و برگزیت: به‌روزرسانی‌های لحظه‌ای عملکرد کسب‌وکارها	تخمین زده می‌شود که برگزیت تا ۱/۲ درصد تولید ناخالص داخلی را کاهش دهد. ارزیابی خود دولت‌ها نشان می‌دهد تولید ناخالص داخلی در بلندمدت ۴/۹ درصد کاهش می‌یابد و در صورت عدم‌توافق کاهش به ۷/۶ درصد خواهد رسید.		صنایع اتومبیل‌سازی، غذا، بخش‌های تخصصی و سرمایه‌گذاری	خدمات ضیافت (هتلداری، رستوران‌ها، تفریحی)، برخی کارخانجات، خدمات حمل‌ونقل بین داخلی		
OBR- چشم‌انداز اقتصادی و مالی، نوامبر ۲۰۲۰	دولت مرکزی فرض می‌کند که توافقنامه تجارت آزاد و انتقال روان شدت تجارت در درازمدت همچنان کاهش خواهد یافت و به کاهش ۴ درصدی تولید خواهد انجامید. عدم‌پای‌بندی به شرایط سازمان تجارت جهانی ۲ درصد دیگر از تولید ناخالص داخلی در مقایسه با دستیابی به توافقنامه تجارت آزاد خواهد کاست.		کارخانجات، خدمات مالی و استخراج و معدنکاری	خدمات ضیافت، حمل‌ونقل و تفریحی		

منبع: (2020) Trades Union Congress.

پیوستن به این اتحادیه در سال ۱۹۷۳م، رشد اقتصادی بریتانیا را چندان افزایش نداده است. علاوه بر این، الگوهای مهاجرت، عدم قطعیت‌های بیشتری را ایجاد می‌کند، به‌طوری‌که هدف برگزیت در مهار مهاجرت به اتحادیه اروپا، به‌طور بالقوه با پویایی‌های موجود پیچیده می‌شود. در مجموع، کلارک و همکارانش ادعا می‌کنند که اگرچه چالش‌های مهمی پیش‌روست، پیامدهای اقتصادی پیش‌بینی‌شده ممکن است به آن اندازه که در آغاز ناامیدکننده به‌نظر می‌رسید، فاجعه‌بار نباشد و بر پیچیدگی پیش‌بینی در فضای مبهمی تأکید دارد که برگزیت آن را بر هم زده است. لذا، روایتی را بیان می‌دارند که در درجه نخست، پیامدهای بالقوه برگزیت بر اقتصاد بریتانیا را تعدیل می‌کند؛ بدین معنا که نگرانی‌های اقتصادی اضطراری به‌طور اغراق‌آمیزی بیش از حد بیان شده است و بر انعطاف‌پذیری در خوداتکایی مصرف‌کننده و درصد اشتغال تزلزل‌ناپذیر در دوران پس از همه‌پرسی تأکید دارد (Clarke et al., 2017: 176).

این دیدگاه از چندین جهت بی‌اعتبار است. نخست، این فرض که بهبود کوتاه‌مدت بازار، خطرهای اقتصادی بلندمدت را خنثی می‌کند، پیچیدگی‌های پویایی تجارت جهانی و ظرفیت اختلال‌های طولانی‌مدت را نادیده می‌گیرد؛ که در ظاهر ناشی از کاهش رابطه با اتحادیه اروپاست. علاوه بر این، اگرچه این موضوع به بحث گذاشته شده است که عضویت در اتحادیه اروپا به رشد اقتصادی بریتانیا به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای غنا بخشیده است، این ادعا به‌شدت بر تحلیل‌های تاریخی و گزینشی متکی است و از عوامل زمینه‌ای گسترده‌تری مانند ادغام بازار بین‌المللی غفلت شده است؛ درحالی‌که این موارد ممکن است مسیرهای رشد را تکامل ببخشند.

علاوه بر این، با توجه به عدم قطعیت‌های ذاتی در داده‌های اقتصادی و ماهیت نامشخص روابط بین‌الملل، اتکای صرف به مدل‌های جاذبه و روش‌های پیش‌بینی اقتصادسنجی، پرسش‌هایی را درباره اعتبار پیش‌بینی این مدل‌ها مطرح می‌کند. با چنین مدل‌هایی ممکن است بتوان عوامل کیفی اجتماعی-اقتصادی را نادقیق اندازه‌گیری کرد؛ عواملی که چندان منطبق با واقعیت‌های پس‌اب‌گزیت نیست. به بیان خلاصه، پرداختن به مهاجرت صرفاً مسئله‌ای کمی نیست، بلکه فرایند پیچیده اجتماعی-سیاسی بیزانسی آن را پنهان و پنهان می‌کند، ازجمله بی‌توجهی عمومی و ظرافت‌های اجتماعی آن را که جریان‌های اصلی برای مشاهده دامنه کامل تأثیر برگزیت بر جامعه بریتانیا محسوب می‌شوند. از این پس، با بستن

چشم‌ها به روی پیچیدگی‌ها و آسیب‌پذیری‌های بالقوه‌ای که برگزیت در چشم‌انداز اقتصادی و سیاسی آینده بریتانیا ایجاد می‌کند، بنای خوش‌بینی، ممکن است دیدگاهی دوگانه را از امنیت مطرح کند که مخاطب را همراه کند.

در گزارش کمیته اتحادیه اروپا در مجلس اعیان (۲۰۱۸م)، فرازونشیب‌های گمرکی ناشی از برگزیت بررسی شده است و به‌طور بارز، ترتیبات گمرکی تسهیل‌شده پیشنهادی (FCA)^۱ و پیامدهای سناریوی احتمالی «بدون توافق» برجسته است و ساختار گمرکی اتحادیه اروپا از پیش تعیین شده است. درعین‌حال، اهمیت حفظ تجارت سازگار و غیر خصمانه با اتحادیه اروپا در دوران پسابرگزیت در آن مشهود است. یافته‌های کلیدی نشان می‌دهد که خروج از چارچوب گمرکی اتحادیه اروپا ممکن است متعاقباً به افزایش تعرفه‌ها و بارهای اداری بینجامد و به‌طور چشمگیری بر مشاغل بریتانیایی و منحصراً در تعاملات تجاری با اتحادیه اروپا تأثیر بگذارد. پیچیدگی FCA، به‌ویژه درباره تعرفه‌هایی مهم است که به مقصد کالاها بستگی دارند و چالش‌های عملیاتی سازوکارهای ردیابی را پیش می‌کشد. این گزارش درباره خطرهای احتمالی جمع‌آوری درآمد و کلاهبرداری تردید مطرح است و از دولت می‌خواهد درباره اجرا و مسئولیت رویه‌های گمرکی شفاف‌سازی کند. این نتیجه‌گیری با توصیه‌هایی برای حفظ سیالیت تجارت، بیشتر از طریق مذاکرات منسجم با اتحادیه اروپا و حمایت بهتر از شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEs)^۲ انجام می‌شود.

درباره ارزیابی پیامدهای گمرکی برگزیت، کمیته مفهوم جدایی‌ناپذیری از تعادل بین حفظ تجارت آزاد را با اتحادیه اروپا و راه‌اندازی چارچوب تجاری مستقل خود را ابراز می‌دارد. این کمیته به‌طور قانع‌کننده‌ای بیان می‌دارد که FCA پیشنهادی، اگرچه در نظریه مفید است، ممکن است در برابر واقعیت‌های عملیاتی لجستیکی تجاری، به‌ویژه از نظر ردیابی مؤثر کالاها و بارهای اداری وارد بر شرکت‌های کوچک و متوسط جابماند. تعرفه‌های مضاعف اعمالی و افزایش مورد انتظار اظهارنامه‌های گمرکی زنجیره‌های تأمین تثبیت‌شده را به‌شدت متزلزل می‌کند؛ در نتیجه، وضعیت رقابتی موجود در کسب‌وکارهای بریتانیا در بازار اتحادیه اروپا بی‌ثبات می‌شود. علاوه‌بر این، نگرانی‌ها درباره کلاهبرداری و جمع‌آوری درآمد، نادقیقی و نداشتن شفافیت نظارتی را برجسته می‌کند.

1. Facilitated Customs Arrangement
2. medium-sized enterprises

همان طور که در گزارش پیشنهاد شده است، اگر نظام گمرکی کارآمد و تعریف شده‌ای وجود نداشته باشد، ظرفیت آثار نامطلوب اقتصادی افزایش می‌یابد و بر فوریت اولویت‌بندی دولت در تعامل سازنده با اتحادیه اروپا تأکید می‌شود. برای ایجاد چارچوب گمرکی پایدار، چنین مذاکره‌ای برای ایجاد خودباوری در قابلیت‌های تجاری آینده بریتانیا در بحبوحه چشم‌انداز ژئوپلیتیکی در حال تحول، اجتناب‌ناپذیر است.

مخلص کلام، برای روشن‌شدن موضوع، با بهره‌گیری از دیدگاه سازه‌گرایی نوکارکردگرایانه، هم‌زمانی برگزیت و کووید-۱۹ نقطه عطفی برای اقتصاد بریتانیا محسوب می‌شود. تعامل ساختارهای اجتماعی، هنجارها و هویت‌ها نشان می‌دهد چگونه این بحران‌های دوگانه بر واکنش‌های زنجیره‌ای اقتصادی و واکنش‌های منفی سیاست‌گذاران در بریتانیا تأثیر می‌گذارد. مقابله با این چالش‌ها مستلزم درک پویایی‌های اجتماعی و تعهد به یافتن مخرج مشترک و همکاری بین ذی‌نفعان درگیر است.

هدف اصلی در مقلله حاضر، برجسته‌کردن مضامین کلیدی برخی تحلیل‌های اخیر است برای روشن‌شدن ماهیت در حال تغییر روابط تجاری بریتانیا با اتحادیه اروپا از سال ۲۰۲۱م درباره همه‌پرسی برگزیت و بیماری همه‌گیر کووید-۱۹. به نظر می‌رسد معامله تجاری بریتانیا با اتحادیه اروپا احتمالاً معامله‌ای کوتاه‌بینانه و غیرانباشتی است. بحران کووید-۱۹ و تأثیر اقتصادی آن، آثار ساختاری عمیقی بر اقتصاد و بازار کار بریتانیا گذاشت، در حالی که محیط‌های کاری جدید بیشتر دورکار و انجام کار در خانه و خوداشتغالی تعریف شدند و به تغییر شکل طولانی‌مدت اقتصاد بریتانیا انجامید. در این مقاله همچنین، به جای بررسی تفکیکی، ترکیب جدید برگزیت ناشی از کووید بررسی شده است که وضعیت اقتصاد را تشدید کرد.

چو استنباط می‌کند که برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ اقتصاد بریتانیا را به شدت بی‌ثبات کرد و به رکودی عجیب از دهه ۱۹۳۰م تاکنون سوق داد. کاهش چشمگیر در تجارت، سرمایه‌گذاری و ارزش پول، آشکارا مانع رشد اقتصادی و چشم‌انداز رشد شد. با وجود برخی پیشرفت‌های جزئی، بریتانیا با رکود طولانی‌مدتی مواجه می‌شود، مگر اینکه فرصت‌های تعدیل سیاست‌ها افزایش یابد. چو در قالبی موفق، چالش‌های چندوجهی را عوامل مهم در رکود اقتصاد بریتانیا در اقتصاد پساب‌گزیت مطرح کرده است (Chu, 2023: 162).

برخی بخش‌های آسیب‌پذیر- مانند خودروسازی، تجهیزات حمل‌ونقل،

فرآورده‌ها و محصولات شیمیایی- از برگزیت تأثیر می‌گیرد، درحالی‌که گردشگری، حمل‌ونقل، هنر و سرگرمی آسیب‌پذیرترین بخش‌ها از نظر تأثیر اقتصادی کووید-۱۹ هستند. هم‌زمان، صنعت خودرو یکی از بخش‌هایی است که به‌دلیل هر دو عامل کووید-۱۹ و برگزیت، با رکود مواجه شد. برگزیت-کووید نابرابری‌های منطقه‌ای را در بریتانیا تشدید کرد. لندن، نورث‌ایست، ویلز، ساوت‌ایست، و غرب میدلندز بیشترین آسیب را از مخاطرات مرتبط با برگزیت متحمل شدند، درحالی‌که جوامع ساحل‌نشین و وابسته به گردشگری و شهرهای مهمان‌پذیری چون منچستر، لیورپول، گلاسکو و بخش‌های بزرگی از لندن چه بسا بیشتر در معرض تأثیر اقتصادی کوتاه‌مدت کووید-۱۹ خواهند بود. نورث‌وست، لندن، ساوت‌ایست و غرب میدلندز با بداقبالی برگزیت-کووید مواجه‌اند.

باوجوداین، دفتر مسئول بودجه (۲۰۲۴م) پیش‌بینی کرد که بیکاری تا سال ۲۰۲۴م به‌طور باورنکردنی بیش از قبل از همه‌گیری خواهد شد. ازاین‌رو، حذف تدریجی طرح گسترده پایداری شغلی در هموارکردن مسیر رشد اقتصادی بسیار مهم است. درحالی‌که هدف اصلی طرح گسترده حفاظت از شغل و سایر سیاست‌های راهبردی حفظ ساختار اقتصادی است، تغییر اجتناب‌ناپذیری در فعالیت اقتصادی صنایع، مشاغل و مناطق وجود خواهد داشت. سیاست‌ها باید کارمندان و شرکت‌ها را در گذار از این معضل‌ها به‌سمت احیای شرایط اقتصادی حفظ کند، به‌ویژه در مواردی که دستاوردهای بالقوه بهره‌وری پدیدار شده است؛ درعین‌حال، معایب نامساعد بیکاری و ورشکستگی در اقتصاد بریتانیا، به‌دلیل عوامل برگزیت-کووید، لازم است کاهش یابد. علاوه‌بر همه‌گیری، برگزیت به‌طور فزاینده‌ای شرایط اقتصادی شرکت‌های بریتانیایی را تغییر داد. تجارت بریتانیا در سال ۲۰۲۱م کاهش یافت و مطالعه حاضر حاوی شواهدی است دال بر اینکه برگزیت در این امر نقش داشته است و بخش در خور توجهی از شرکت‌های در تجارت با اتحادیه اروپا با مشکلاتی مانند تأخیر در مرزها و هزینه‌های سنگین اداری مواجه هستند. دولت بریتانیا باید از کسب‌وکارها در گذار به روابط تجاری جدید حمایت و اطمینان حاصل کند که هزینه‌های فرامرزی را به حداقل برساند. شواهد حاصل از شوک‌های اقتصادی قبلی نشان می‌دهد افرادی که در مشاغل یا صنایع تحت تأثیر شوک باقی می‌مانند، بیشترین آسیب را می‌بینند، درحالی‌که کسانی که می‌توانند به صنایع دیگر نقل مکان کنند، برخی آثار منفی را کاهش می‌دهند. علاوه‌بر این، برنامه‌های آموزشی و کمک‌های تعدیل نیرو در تسهیل چنین گذارهایی مفید است.

مؤسسه ملی تحقیقات اقتصادی و اجتماعی (۲۰۲۵م) گزارشی غنی از چشم‌انداز اقتصادی بریتانیا را درباره بهبود کندی رشد ضعیف و تورم مداوم در سال ۲۰۲۴م منتشر و پیش‌بینی کرد که تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۵م به میزان ۱/۵ درصد افزایش یابد. در این گزارش چالش‌های مداومی گردآوری شده است که سیاست‌گذاران باید از آن‌ها آگاه باشند، از جمله مسائل سیستمی مانند تغییرات جمعیتی و اقلیمی و مخاطرات ژئوپلیتیکی که مانع رشد چشم‌انداز است. در بودجه اکتبر ۲۰۲۴م، در اصلاحیه مالی اولیه اهدافی برای بازیابی تقاضا از طریق افزایش پرداخت‌های عمومی اعلام شد؛ اگرچه نگرانی‌هایی درباره سقف بودجه^۱ و هزینه‌های استقراض وجود دارد که باعث کندی می‌شود. تبعیض‌های عمیق سرانه در محل اقامت، شبکه حمل‌ونقل مسافر و بار، و مسائل مربوط به بهره‌وری، نابرابری‌های منطقه‌ای در سراسر بریتانیا، به‌ویژه در کشورهای شمالی و کشورهای واگذارشده^۲، همچنان ادامه دارد. در این گزارش با متعادل کردن محرک‌هایی مبتنی بر تقاضا در مقابل اصلاح‌های طرف عرضه^۳، پرداختن به نابرابری‌های منطقه‌ای از طریق تمرکززدایی مالی، و تلاش فوری برای اصلاح چارچوب‌های نهادی در ایجاد رشد فراگیر و پایدار در بحبوحه رکود جهانی، مباحث اصلی مربوط به مجوز ایجاد گنجینه‌ای اطلاعاتی را در بر می‌گیرد.

در دستور کار متون معاصر، تمایل به درک اختلاف‌های منطقه‌ای گسترده ناشی از مشتقات اقتصادی همه‌گیری ویروس کرونا و بقایای برگزیت تقویت شده است. به‌طور مثال، گمانه‌زنی‌های بسیاری درباره این پدیده‌های دوگانه وجود دارد که نابرابری‌های منطقه‌ای تشدید می‌کند و با جهش‌ها و مرزها در مقیاس بزرگ، بر گروه‌های جمعیتی خاص، به‌ویژه کارگران مرد یقه‌آبی در مناطق حاشیه‌نشین

۱. میزان آزادی عمل یا ضربه‌گیری که دولت در چارچوب قوانین مالی خودساخته خود برای افزایش هزینه‌ها یا کاهش مالیات‌ها دارد (<https://ukandeu.ac.uk/the-facts/what-is-fiscal-headroom>).

۲. در بریتانیا، اصطلاح «ملل واگذارشده» به اسکاتلند، ویلز و ایرلند شمالی اشاره دارد (National Institute of Economic and Social Research, 2025).

۳. محرک‌های تقاضامحور و اصلاحات طرف عرضه، دو رویکرد متمایز در سیاست اقتصادی است که هر کدام با هدف تقویت رشد اقتصادی اما از طریق سازوکارهای متفاوت عمل می‌کند. سیاست‌های طرف تقاضا بر افزایش هزینه‌های کلی در اقتصاد تمرکز دارد، درحالی‌که سیاست‌های طرف عرضه بر افزایش ظرفیت تولید اقتصادی متمرکز است (National Institute of Economic and Social Research, 2025).

اجتماعی-اقتصادی- مانند سرزمین‌های شمالی، ویلز جنوبی و میدلندز غربی- تأثیر می‌گذارد. از جمله، انتظار می‌رود نتایج نهایی پیامدهای نامطلوبی در بخش‌های مختلف داشته باشد و به تأثیر گسترده‌ای بر کل اقتصاد بینجامد. به‌طور ضمنی، اقدام‌های سیاسی اجراشده تاکنون در فرایندهای مذاکره برای پرداختن به این چالش‌های پیش‌بینی‌پذیر ناکافی به‌نظر می‌رسد. بنابراین، ضروری است که دولت فوراً ارزیابی جدیدی دربارهٔ این آثار انجام دهد و برای عموم منتشر کند و عواقب کوتاه‌مدت و بلندمدت انتخاب‌های سیاسی صورت‌گرفته را شفاف‌سازی کند. چنین ارزیابی‌ای ابزاری حیاتی برای سیاستگذاران در تدوین راهبردهایی برای کاهش آثار نامطلوب و حفظ رفاه اجتماعی-اقتصادی جوامع آسیب‌پذیر در بحبوحهٔ بحران‌های پیش‌رو عمل خواهد کرد.

گزارش اوون و همکاران تحلیلی است جامع از چالش‌ها و ملاحظات راهبردی در کنار مدیریت مسئلهٔ مهاجرت در فضای پسابرگزیت در بریتانیا. در این گزارش‌ها ادعا شده است که دوران برگزیت به دولت بریتانیا فرصت می‌دهد تا کنترل سیاست مهاجرتی خود و دیکته‌شدهٔ قانون اتحادیهٔ اروپا را حفظ کند. بااین‌حال، این پژوهشگران تأکید می‌کنند که برای به‌کارگیری مؤثر پیچیدگی‌های سیستم مهاجرتی جدید، وزارت کشور باید دستخوش تحولی اساسی شود. آن‌ها طرح بازنگری خوب و حساب‌شده‌ای را پیشنهاد کردند، شامل تعیین اهداف بی‌عیب‌ونقص برای سیاست مهاجرتی، اهمیت همکاری بین‌بخشی و لزوم تقلیل‌گرایی در قوانین پیچیدهٔ مهاجرت. این گزارش همچنین، به لزوم اصلاح سیستم‌های داده‌ای و نقش مستقل کمیتهٔ مشورتی مهاجرت در ارتقای سیاستگذاری مبتنی بر شواهد، اعتبار می‌بخشد. به‌همین ترتیب، این امر پرسش‌های مهمی را دربارهٔ تناسب و شایستگی وزارت کشور در جایگاه نمایندهٔ سیاست مهاجرتی مطرح می‌کند و از اصلاح‌های ساختاری بالقوه در دولت برای پایان‌دادن به وزن چارچوب مهاجرتی والاتر، منسجم‌تر، قانع‌کننده‌تر و مورد اعتماد عموم در دوران پسابرگزیت حمایت می‌کند. این ارزیابی جامع، توجیهی منطقی است برای تهدید حیاتی زمان برای دولت در بازتعریف رویکرد خود به مهاجرت در پسابرگزیت (Owen et al., 2019).

نیمان و همکاران با تکیه بر نکته‌های برجستهٔ برگزیت در نظریهٔ نوکارکردگرایی در مطالعات ادغام اروپا، منابعی انتقادی را گرد آورده‌اند مبنی بر اینکه اگرچه برگزیت چالشی برای نوکارکردگرایی است، به‌ویژه شواهد بنیادی آن

مبتنی بر اجماع سهل گیرانه با ترجیح ادغام، همزمان تحت الشعاع عوامل دیگری قرار می گیرد که آن را مبهم می کند؛ اما، خلاصه وار شرح می دهند که چگونه پویایی های نوکارکردگرایانه برگزیت را دگرگون می کند و ظاهری بین استدلال های منطقی کارشناسی و جذابیت های احساسی ایجاد می کند که بیشتر رسانه ها آن را تقویت می کنند. این پژوهش نشان می دهد که نوکارکردگرایی، علی رغم ظاهر سنتی آن، همچنان اهمیت خود را حفظ کرده است و نقش افکار نخبگان، منطق کارکردی و وابستگی های مسیر را برجسته می کند. این پژوهشگران به وضوح مدعی هستند که سیاسی شدن، درک عمومی را در توضیح تعامل پیچیده فرایندهای ادغام و فروپاشی تغییر می دهد و تأکید می کنند که اصلاح های آینده این نظریه ممکن است فضایی را برای درک مرموزتر سیاست معاصر اروپا فراهم کند. در نهایت، از درک آینده نگرانه ای از کارکردگرایی جدید حمایت می کنند که تحول ها را در چشم انداز عمومی و سیاسی در دوران پسابرجزیت در بر می گیرد (Niemann et al., 2021: 14).

با این حال، به نظر می رسد این روند برای سه ماهه بعدی خوش بینانه باشد و حجم اشتغال و تجارت به طور فزاینده ای در حال افزایش است. واضح است که انتظار می رود عرضه واکسن و برنامه کاهش محدودیت ها مؤثر باشد و در نهایت فعالیت ها در بخش خدمات مرتبط با مصرف کننده نیز افزایش یابد. در تحقیق حاضر، امتیازهای طرح حفظ شغل و مجموعه ای از اقدام های حمایتی از کسب و کار در تضمین ساختار اقتصاد لحاظ شد؛ تحت لوای سازه گرایی کارکردگرایی جدید و حذف محدودیت ها، فعالیت اقتصادی همچون قبل تقویت خواهد شد.

۴. تعریف اصطلاح ها و متغیرها

۱.۴. برگزیت

برگزیت به خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، پس از همه پرسی ۲۰۱۶م اشاره دارد و به لحاظ واژگانی ترکیبی است از British و exit که در ساعت ۱۱:۳۰ به وقت گرینویچ در ۳۱ ژانویه ۲۰۲۰م به نتیجه رسید و پایان اتحاد ۴۷ ساله بریتانیا را با اتحادیه اروپا رقم زد.

۲.۴. کووید-۱۹

بیماری کرونا (کووید-۱۹) از ویروس کرونا، از ویروس های سندرم تنفسی-کرونا-۲ (SARS-CoV-2) پدید آمد که ویروسی بسیار بیماری زا و مسری است. بیشتر

موارد کووید-۱۹ علائم خفیف تا متوسطی دارد، از جمله سرفه، تب، درد عضلانی و سردرد. از سوی دیگر، این ویروس در برخی موارد به عوارض شدید و حتی مرگ می‌انجامد (Polatoğlu, 2023: 1).

۳.۴. برگزیت-کووید

برگزیت-کووید دستاورد جدیدی است که در مقاله حاضر در بحث اصلی بدان پرداخته‌ایم. در تعریف گسترده، به سرعت از هنجارهای فراگیر جامعه مولد فراتر رفت. به عبارت دیگر، شرایط برگزیت که با همه‌گیری کووید-۱۹ هم‌زمان شد، اقتصاد بریتانیا را دو برابر و تا بدترین شرایط بحرانی درهم شکست.

۵. متون موضوعی

سه دوره درهم‌تنیده به لحاظ پژوهشی اهمیت ویژه‌ای دارد: پسابرگزیت (۲۰۱۱-۲۰۱۶م)، برگزیت (۲۰۱۶-۲۰۲۰م) و دوره کووید-۱۹ و پسابرگزیت (۲۰۲۰-۲۰۲۵م). این سه دوران متشکل است از موضوع‌هایی درباره تأثیر کووید و برگزیت بر بریتانیا، نه صرفاً عوامل اقتصادی مؤثر بر آن.

۱.۵. پیامدهای سیاسی

تحلیل تأثیر برگزیت و کووید-۱۹ بر چشم‌انداز سیاسی بریتانیا-از جمله تغییر در پویایی قدرت، تغییر در افکار عمومی و پیامدهای آن در ساختارهای حکومتی-از طریق دیدگاه سازه‌انگارانه بررسی شد، با تمرکز بر اینکه چگونه ایده‌ها، هویت‌ها و هنجارها، مفاهیم بسیار محبوب سازه‌انگاری، ماهیت رفتار سیاسی و تصمیم‌گیری را متبلور می‌کند.

۲.۵. انسجام اجتماعی و هویت

بررسی اینکه چگونه برگزیت و کووید-۱۹ به ترتیب انسجام اجتماعی، هویت ملی و روابط اجتماعی را در بریتانیا به پیش برده‌اند و می‌توان آن را از طریق دیدگاه برساختگرایی اجتماعی تحلیل و بر نقش تعامل‌های اجتماعی، گفتمان و هویت‌های جمعی در شکل‌دهی به هنجارها و ارزش‌های اجتماعی تأکید کرد.

۳.۵. پیامدهای امنیتی

بررسی پیامدهای امنیتی برگزیت و کووید-۱۹ در بریتانیا، از جمله چالش‌های مربوط به امنیت مرزی، تهدیدهای سلامت عمومی و همکاری‌های بین‌المللی

درباره مسائل امنیتی زمینه‌ای را برای دریچه واقعگرایی فراهم می‌کند که بر پویایی قدرت، منافع دولت‌ها و تهدیدهای امنیتی در نظام بین‌الملل متمرکز است.

۴.۵. روابط دیپلماتیک

ضمن اولویت‌دادن به نقش نهادها، هنجارها و همکاری‌های بین‌المللی در طرح دعوی مربوط به اقدام‌های دیپلماتیکی و تمرکز مجدد بر نتایج می‌توان از طریق دیدگاه نهادگرایی لیبرال، تأثیر موج برگزیت و کووید-۱۹ را بر روابط دیپلماتیکی بریتانیا با سایر کشورها، سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای چندجانبه ارزیابی کرد.

۵.۵. پایداری محیط‌زیستی

آشکارسازی چشم‌اندازهای محیط‌زیستی برگزیت و کووید-۱۹ برای بریتانیا- از جمله تغییرات در مقررات محیط‌زیستی، سیاست‌های اقلیمی و تلاش‌های پایداری از طریق دیدگاه نظریه انتقادی- در تأکید بر پویایی قدرت، عدم تشابه و مسائل عدالت محیط‌زیستی در فضای چالش‌های محیط‌زیستی جهانی سهمی بدیع دارد.

پژوهشگران، با بررسی مجدد این جنبه‌های پژوهشی از طریق نظریه‌های مختلف روابط بین‌الملل، می‌توانند درک جامعی از تأثیرهای چندلایه برگزیت و کووید-۱۹ را بر بریتانیا، فراتر از عامل اقتصادی، کسب کنند. این رویکرد تحلیلی به آشکارشدن تعامل پیچیده طیف‌های سیاسی، اجتماعی، امنیتی، دیپلماتیکی، و محیط‌زیستی در بیان پاسخ بریتانیا به این بحران‌های دوجانبه و طرح توصیه‌های سیاستی برای مقابله با چالش‌های ناشی از آن کمک می‌کند.

۶. نظریه پردازی برگزیت در چارچوب سازه‌انگاری پسانوکارکردگرایی

به لحاظ نظری، آشکار است که در کارکردگرایی جدید در بررسی فرایندهای تمایز در نظام‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی بر تحولات اجتماعی تأکید می‌شود (Zakerian & Sakhamanesh, 2025: 6).

چارچوب نظری اصلی در این پژوهش مبتنی است بر نظریه سازه‌انگاری نوکارکردی که بیشتر فرضیه‌های مرتبط با نظریه ادغام و سایر نظریه‌های جریان اصلی در متون تخصصی را تعدیل می‌کند.

برگزیت مسئله‌ای حیاتی در سیاست بریتانیاست. در نگاه نخست، به نظر می‌رسد که تصمیم‌ها و سیاست‌های اتخاذشده در این حوزه، دستخوش تغییرات

بزرگی در اقتصاد، سیاست، جامعه و حتی فرهنگ است، اما دیالکتیکی پیچیده برای بازطراحی جریان بی‌پایان طرح‌ها و سیاستگذاری‌ها در حوزهٔ برگزیت در جریان است، گویی بهمنی از رویدادهای پیش‌بینی‌نشده در حوزهٔ سیاست و جامعه، برگزیت را هدف قرار داده است. به گفتهٔ تیم الیور، مدیر تیم تحقیقات تحلیل برگزیت، با به‌کارگیری رویکردهای نظری می‌توان به تحقق بهینهٔ برگزیت دست یافت (Oliver, 2017: 1). با توجه به مسئلهٔ مبهم برگزیت، نقش بی‌بدیل نظریه همچون چراغی راهنما برای روشن کردن مسیر پیش رو حیاتی است تا بتوان گره‌گشایی کرد.

از نظر انسجام و یکپارچگی، نوکارکردگرایان نیز انحراف و نظارت را در نظام‌های اجتماعی تشخیص می‌دهند. نوکارکردگرایی با حفظ روابط متقابل و مفهوم تعادل و پذیرش مورد تأکید پارسونز بر شخصیت، فرهنگ و نظام اجتماعی، تفسیر افراد و احزاب را از این نظام‌های ارزشی، از جمله از برگزیت را، منشأ تنش‌هایی می‌داند که منبع دائمی تغییر هستند.

در نوکارکردگرایی، به فرایندهای تمایز در درون نظام‌های اجتماعی، فرهنگی و اجتماعی بریتانیا و اتحادیهٔ اروپا پرداخته می‌شود. نوکارکردگرایی تفاوت‌های بین فرهنگ و جامعهٔ بریتانیا و اتحادیهٔ اروپا را منعکس می‌کند. در این راستا، بر تغییر، کنترل و تمایز میان آن‌ها تأکید می‌شود. از این منظر، مطالعهٔ برگزیت مجموعه‌ای از رویدادهای به‌هم‌پیوسته را در چارچوب‌های نوکارکردگرایی امکان‌پذیر می‌کند. این رویدادها بر بسیاری از چارچوب‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد. تعامل میان زیرسیستم‌ها و زیرسیستم‌های اجتماعی را در فرایند گذار برگزیت می‌توان با ارتباط بین زیرسیستم‌های کارکردگرا توضیح داد. درعین حال، تأثیر فراسیستم بین‌المللی بر زیرسیستم‌ها نیز در این چارچوب، بر اساس مفاهیم کارکردگرایی مبتنی بر عمل و ارجاع به تأثیرهای عملی رویدادها، امکانات در خور توجهی را فراهم می‌کند. ناگفته نماند که مطالعهٔ اتحادیهٔ اروپا، در جایگاه کل، منسجم و متشکل از زیرسیستم‌ها در سطحی کلی است. تحلیل پدیده‌ای مانند برگزیت و بررسی رویکردها و واکنش‌های اتحادیه به این رویداد، روشن‌گر خواهد بود.

سازه‌انگاری نوکارکردی دیدگاهی نظری در روابط بین‌الملل است که بر نقش سازه‌ها و هنجارهای اجتماعی در شکل‌دهی به رفتار و تعامل‌های دولت تأکید می‌شود. از این زاویه، برگزیت فرایندی چندضلعی است که با ترکیبی از عوامل

سیاسی، اقتصادی و اجتماعی هدایت می‌شود و برای هدف اصلی این نظریه‌پردازی پژوهشی استفاده شده است.

در چارچوب سازه‌انگاری نوکارکردگرا، می‌توان نقاط ضعف برگزیت را تنگناهایی جدی در طرح ادغام اروپا با دیدگاه محوری پویایی‌های کارکردگرایی در نظر گرفت. با وجود اینکه بر اساس همکاری و ادغام اقتصادی بنا شده است و به افزایش همکاری سیاسی و صلح میان کشورهای اروپایی می‌انجامد، تصمیم بریتانیا برای خروج از اتحادیه اروپا را می‌توان در این دیدگاه استنباط کرد و آن را به معنای تأکید مجدد بر حاکمیت و هویت ملی دانست.

۱.۶. معمای برگزیت: چالشی در نوکارکردگرایی

آچه و چیدووزی با نگاهی به پدیده برگزیت، بحرانی پارادایمی را در مدل نوکارکردگرا تقویت کردند؛ نظریه‌ای که ادغام اقتصادهای منطقه‌ای را از طریق نهادهای فراملی مطرح می‌کند (Aje & Chidozie, 2020: 5). این خروج از اتحادیه اروپا، اثربخشی رویکرد نوکارکردگرایی را در پیش‌بینی مسیر ادغام منطقه‌ای زیرسؤال برده است.

۲.۶. میراث هاس: شکستی برای نوکارکردگرایی

عقب‌گرد کشوری عضو اتحادیه اروپا با مفهوم نوکارکردگرایی مبنی بر فرایند ادغام موازی، پایدار و خودتحکیمی در تضاد است. این خروج از اثر پیش‌گامانه ارنست هاس درباره نوکارکردگرایی (Haas, 1968) به دور می‌افتد. بر اساس نظریه هاس، ادغام به دلیل وابستگی متقابل اقتصادی ضرورت است و از طریق سرریز عملکردی تحت سلطه قرار می‌گیرد. این مفهوم با وقوع برگزیت نقض شد.

۳.۶. بازنگری بین‌دولت‌گرایی: انتخابی مستقل در دوران پساژمونی

روایت برگزیت را، با تأکید بر اولویت منافع ملی و حاکمیت دولت در روابط بین‌الملل، می‌توان از دریچه بین‌دولت‌گرایی نیز بررسی کرد؛ اقدام‌های سخت‌گیرانه بریتانیا در ترک اتحادیه اروپا، انزوای ممتاز برج عاج، تجلی ادعای بین‌دولت‌گرایی مبنی بر صلاحیت دولت‌ها در اعمال حاکمیت خود در دورانی طنین‌انداز می‌شود که با کاهش ژمونی و افزایش کثرت‌گرایی مشخص می‌شود.

۴.۶. ارزیابی مجدد هویت و ادغام اروپایی

پدیده برگزیت کالبدشکافی مجدد هویت اروپایی و رابطه آن را با ادغام برانگیخت.

گریز بریتانیا از اتحادیه اروپا، سؤال‌هایی را درباره اصل ادغام اروپایی- از جمله ماهیت منظومه‌ای هویت اروپایی، شهروندی و نقش نهادهای فراملی- مطرح کرد.

۵.۶. ورای برگزیت: آینده ادغام منطقه‌ای در جهانی آشفته
متن دفاعی برگزیت هشدار می‌دهد که با جهانی شدن فزاینده، نوسان‌های اقتصادی فزاینده و ملی‌گرایی فزاینده مشخص می‌شود. از این رو، فراخوانی ضروری است برای سیاستگذاران و پژوهشگران برای مشارکت در سرشماری انتقادی از نظریه‌های ادغام منطقه‌ای و ارتباط آن با چالش‌های جهانی معاصر.

جدول ۲. برگزیت با صرف نظر از کووید

شاخص برگزیت صرف نظر از کووید	شرح
معمای برگزیت	چالشی بر نظریه‌های مربوط به ادغام منطقه‌ای تسریع بحران پارادایمی در مدل نوکارکردی ادغام منطقه‌ای با برگزیت
میراث هاس	تضاد برگزیت با نظریه ارنست هاس (۱۹۶۸) مبنی بر تدریجی بودن و خودتقویت‌کننده بودن فرایند ادغام
بازنگری بین‌دولت‌گرایی	برگزیت معرف اهمیت منافع ملی و حاکمیت در دوران پساهاژمونی
ارزیابی مجدد هویت اروپایی	طرح پرسش‌هایی درباره هویت، شهروندی و نقش فراملی اروپا با خروج بریتانیا
ورای برگزیت	برجسته شدن شکنندگی ادغام منطقه‌ای در بحبوحه جهانی شدن، عدم قطعیت و ملی‌گرایی با برگزیت

منبع: یافته‌های پژوهش

پس از وقوع برگزیت، در این چارچوب مرجع، بریتانیا با بحران دوگانه و پیش‌بینی نشده‌ای دست‌وپنجه نرم کرد، چراکه همه‌گیری کووید-۱۹ چالش‌های اقتصادی را بیشتر تشدید کرد که به عقب‌نشینی از اتحادیه اروپا منجر شد. با استناد به اصول نوکارکردگرایی در توضیح این همگرایی بحران‌ها، تعامل بین برگزیت و همه‌گیری، چشم‌انداز پرونقی را برای اقتصاد بریتانیا ایجاد کرده است. این همه‌گیری، آسیب‌پذیری‌های موجود را دوچندان و شکنندگی زنجیره‌های تأمین و اتکا به تجارت فرامرزی را آشکار کرد؛ مسائلی که در محیط نظارتی

پسابرگزیت تشدید شد. درعین حال، دیدگاه بین دولتی در این زمینه غالب است، زیرا اعلام خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا اکنون با ضرورت اندازه گیری ملی شکست ناپذیر درباره هم زمانی بحران جهانی سلامت متفاوت شده بود. از این پس، ماهیت هم زمان این دو پدیده، نیاز مبرم به ارزیابی مجدد و جامع سیاست های اقتصادی و چارچوب های ادغام را نشان می دهد. سیاستگذاران باید با در نظر گرفتن هم زمان حاکمیت و وابستگی متقابل، این فاجعه دوگانه را مدیریت کنند و در جهانی آشفته تاب آوری را تقویت کنند؛ جهانی که ادغام منطقه ای با آزمون هایی بی سابقه روبه روست. در درازمدت، چالش های دوگانه ناشی از برگزیت و کووید-۱۹ بر تلاشی حیاتی برای بازتعریف آینده چارچوب اقتصادی بریتانیا تأکید دارد.

جدول ۳. برگزیت-کووید

شاخص برگزیت-کووید	شرح
مروری بر بحران دوگانه	برگزیت و کووید-۱۹ چالش های هم زمانی را برای اقتصاد بریتانیا ایجاد کردند که پیش بینی نشده بود.
محدودیت های نوکارکردگرایی	مفهوم نوکارکردگرایی در توضیح تأثیر ترکیبی برگزیت و همه گیری با مشکل مواجه است.
چالش های چشم انداز اقتصادی	هم زمانی برگزیت و کووید-۱۹ مشکلاتی را برای اقتصاد بریتانیا ایجاد کرد.
شکندگی زنجیره تأمین	کووید-۱۹ آسیب پذیری های زنجیره های تأمین را برجسته کرد که با برگزیت تشدید شده بود.
وابستگی تجارت فرامرزی	وابستگی بریتانیا به تجارت بین المللی به دلیل مقررات پسابرگزیت بیشتر شد.
دیدگان بین دولتی	خروج از اتحادیه اروپا نیاز به سیاست های ملی قوی در پاسخگویی به مسائل بهداشت جهانی را افزایش داد.
الزام های ارزیابی مجدد سیاست ها	بحران های درهم تنیده، نیاز فوری به ارزیابی مجدد سیاست ها و چارچوب های اقتصادی را نشان می دهد.
رهبری حاکمیت و وابستگی متقابل	سیاستگذاران باید حاکمیت ملی را با الزامی های وابستگی متقابل جهانی متعادل کنند.
تقویت تاب آوری	ایجاد تاب آوری در محیط اقتصادی به سرعت در حال تغییر ضروری است.
بازتعریف آینده اقتصادی	چالش های ناشی از برگزیت و کووید-۱۹ ارزیابی مجدد آینده اقتصادی بریتانیا را در بحبوحه عدم قطعیت ضروری می کند.

منبع: یافته های پژوهش

مارک سابو در عمل، موارد مربوط به برگزیت را از دریچه سه نظریه غالب ادغام اروپا بررسی کرد: بین دولت‌گرایی لیبرال، نوکارکردگرایی و سازه‌انگاری. او با تشخیص برگزیت همچون بحرانی مهم در فرایند ادغام اروپا، استدلال کرد که طرح‌های ادغام سنتی بازتعریف‌شده، به دلیل خروج بی‌سابقه بریتانیا از اتحادیه اروپا، ممکن است برای توجیه منطق برگزیت، با محوریت اولویت‌های دولتی جذاب تلقی شود که منافع داخلی و چلنه‌زنی بین‌دولتی را پیکربندی می‌کند. باین‌حال، بین‌دولت‌گرایی لیبرال، چارچوب توضیحی کلیدی در این نظریه است و منافع اقتصادی و اگرای بریتانیا و جذابیت کارزار ترک اتحادیه اروپا را برای هویت ملی توضیح می‌دهد (Szabo, 2019).

در نوکارکردگرایی وابستگی متقابل اقتصادی بریتانیا با اتحادیه اروپا برزگنمایی و تأیید می‌شود که هزینه‌های گزاف خروج از بازار واحد، کارشکنی عمدی و مهمی در برابر برگزیت ناکام عمل خواهد کرد. به لحاظ اقلیمی، سازه‌انگاری با بحران هویتی که بریتانیا با آن مواجه است، به آرامی پیش می‌رود و ادعا می‌شود که برداشت‌های متغیر از هویت ملی و آرمان‌های نفوذ جهانی، به‌طور چشمگیری بر جانبداری مفهوم‌سازی‌شده عمومی درباره اتحادیه اروپا تأثیرگذار است. سابو معتقد است درحالی که هر نظریه حاوی بینش‌های ارزشمندی درباره پدیده برگزیت است، رویکرد نظری جمعی به درک جامع‌تری از ادغام اروپایی هنوز در راه می‌انجامد (ibid).

از دیدگاه نوکارکردگرایی، پرسش دستکاری‌شده برگزیت به تغییر هنجارها و هویت‌ها در اروپا می‌انجامد. بحث بر سر برگزیت اختلاف‌های عمیقی را در جامعه بریتانیا بر سر مسائلی مانند مهاجرت، جهانی‌شدن و هویت ملی آشکار کرد. این بحث‌ها با سازه‌ها و هنجارهای اجتماعی مهندسی شد و بر نحوه درک افراد و گروه‌ها از مزایا و معایب عضویت در اتحادیه اروپا تأثیر می‌گذارد.

همچنین، در پشت صحنه، برگزیت تمامی نشانه‌های چشم‌انداز ادغام اروپا و خود اتحادیه اروپا را داراست. رأی بریتانیا به خروج از اتحادیه اروپا، پرسش‌هایی را درباره پلیداری مأموریت اروپایی و تولدایی کشورهای عضو برای طرح نظرهای مختلف و اتحاد برای هم‌بستگی نیروها را مطرح کرد. این در حالی بود که تهدید اثر اجتناب‌ناپذیر دومینوی هویت، حاکمیت و هم‌بستگی کشورهای موجود در شکل‌دهی به رفتار و هم‌زیستی دولت‌ها در اتحادیه اروپا هنوز پابرجا بود.

اما تیندال-کلارک از جهان‌بینی نوکارکردگرایانه برای واکاوی پیامدهای

منفی برگزیت بر فرایند همگرایی اتحادیه اروپا بهره برد. در آغاز و به مثابه اقدامی مقدماتی، این تحلیل نشان می دهد که برگزیت، برخلاف انتظار ایجاد شکاف، به طور متناقضی به هم بستگی بیشتر کشورهای عضو اتحادیه اروپا انجامیده است؛ چراکه این کشورها برگزیت را داستانی عبرت آموز می دانند و در پی پرهیز از گرفتارشدن در دام های مشابه از آن یاد می کنند. این امر با برجسته سازی بارها و هزینه های واگرایی، به ویژه آشفتگی های اقتصادی و سیاسی بریتانیا متعاقب رأی به خروج، به خوبی نمایان می شود. به منظور تبیین مسیر منتهی به همه پرسی و بحران های پس از آن، تاریخ مندی انتزاعی عضویت بریتانیا در اتحادیه و اکراه دیرپای این کشور به تعمیق بیشتر همگرایی بررسی تطبیقی شد. با واکاوی این دریافت ها، تیندال-کراک با ارجاع به نوکارگرگرای ارنست بی. هاس (۱۹۶۸) نشان می دهد که این رویکرد نظری، علی رغم انتقادهای وارد بر آن، همچنان چارچوبی ارزشمند برای فهم فرایندهای معاصر همگرایی در بستر بحران به شمار می آید (Tindal-Clarke, 2020: 45).

این گزارش توجه ها را به این واقعیت جلب می کند که اثر دومینوی برگزیت که اصلاح های داخلی بر خروج به طور سهوی ترجیح داده شده است بازنگری در وفاداری ها در میان کشورهای اتحادیه اروپا را به دنبال دارد. در جمع بندی باید گفت، به طور خلاصه، از منظر سازه انگاری نوکارکردگرایانه، برگزیت فرایندی پیچیده است که سازه های اجتماعی، هنجارها و هویت هایی را هدایت و رفتار و تعامل های دولت ها را در اروپا هماهنگ می کند؛ این در حالی است که این فرایند، متضمن آشفتگی در طرح های ادغام اروپاست و پرسش هایی را درباره آینده اتحادیه اروپا و همکاری اروپایی مطرح می کند.

۷. چارچوب مفهومی: تصمیم گیری چندمتغیره دیمتل و سازه گرایی نوکارکردی

به منظور واکاوی پیامدهای برگزیت و همه گیری کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا از منظر رویکرد سازه گرایی نوکارکردی، چارچوب مفهومی این مقاله بر به کارگیری روش «آزمون و ارزیابی تصمیم گیری (دیمتل)^۱ در کنار روش های تصمیم گیری چندمتغیره (MADM)^۲ استوار است. با این رویکرد، نه تنها به دنبال ریشه یابی رابطه متقابل متغیرهای مؤثر بر پیامدهای اقتصادی هستیم، بلکه از ارزش های هنجاری

1. DEMATEL: Decision-Making Trial and Evaluation Laboratory

2. Multiple Attribute Decision Making

و سازه‌های اجتماعی محوری در چارچوب این بحران‌های دوگانه نیز غافل نبوده‌ایم.

۱.۷. مبانی نظری

در بخش اصلی، نوکارکردگرایی بر این فرض استوار است که رفتارها و پیامدهای دولت به‌طور عمیقی تحت تأثیر سازه‌های اجتماعی است، از جمله هویت، هنجارها، و روابط بین‌دولتی. به‌ویژه در مواجهه با تحولات عمیقی که با برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ ایجاد شد، با استفاده از این دیدگاه تجزیه و تحلیل کیفی از چشم‌انداز اقتصادی از طریق قراردادن فعالیت‌های اقتصادی در طیف هنجارهای اجتماعی و هویت‌های جمعی میسر می‌شود و می‌توان شرح داد که چگونه این سازه‌ها اندازه‌گیری‌ها را به ابهام تبدیل و همکاری را تسهیل می‌کنند یا مانع آن می‌شوند.

۲.۷. ترکیب دیمتل و تصمیم‌گیری چندمتغیره

۱.۲.۷. ویژگی‌ها

مرحله نخست در استفاده از دیمتل در چارچوب تصمیم‌گیری چندمتغیره عبارت است از جداسازی ویژگی‌های مرتبط با سازه‌گرایی نوکارکردی، به‌ویژه درباره برگزیت و پیامدهای همه‌گیری در اقتصاد.

۲.۲.۷. روابط علی ENI، DTSC، IIBB و PRCC

در نظرسنجی فعلی، ویژگی‌های ابهام و بی‌ثباتی اقتصادی، اختلال در تجارت و زنجیره‌های تأمین، سرمایه‌گذاری و رونق کسب‌وکار در واکنش‌های سیاستی و چالش‌های هماهنگی شناسایی شد. با استفاده از دیمتل، چگونگی ارتباط متقابل این ویژگی‌ها نشان داده شده است.

از آنجا که شرکت‌ها و کسب‌وکارها در مواجهه با اتفاق‌های غیرمنتظره محتاط هستند، ابهام و بی‌ثباتی اقتصادی اغلب به رونق سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار دامن می‌زند.

اختلال در تجارت و زنجیره‌های تأمین آشکارا به تداوم آشفتگی اقتصادی و از سرگیری بی‌ثباتی کمک می‌کند و بر روابط بین اتحادیه اروپا و بریتانیا تأکید دارد.

در الگوی نوکارکردی، ویژگی‌های منتسب به این سازه‌ها، یعنی هویت ملی و هنجارهای مشترک، برای سنجش تأثیر جمعی ضروری است.

با توجه به اینکه مفهوم «تأثیر بر سرمایه‌گذاری و رونق کسب‌وکار» در چارچوب ساختارهای اجتماعی تعریف شده است، در پیکربندی رونق کسب‌وکار نقش مهمی دارد. می‌توان تعامل عدم قطعیت ناشی از برگزیت را با بقایای اقتصادی کووید-۱۹ به‌طور روش‌مند سنجید تا مشخص شود چگونه می‌توان از راهبردهای ارتباطی و مشارکت عمومی در تقویت اعتماد هنجاری بین رهبران کسب‌وکار و بهره‌برداری استفاده کرد و محیطی مستحکم را فراهم آورد که به چشم‌انداز اقتصادی درخور توجهی منجر شود.

در درازمدت، باتوجه به واکنش‌های سیاستی و چالش‌های هماهنگی، سیر صعودی واکنش‌ها به این چالش‌ها مستلزم ارزیابی هنجارهای اجتماعی موجود در میان سیاستگذاران است. موانع فنی در تصمیم‌گیری، با رویکرد دیمتیل مشخص می‌شود و پیوندهای پیچیده‌ای را بین چارچوب‌های مشارکتی و واکنش‌های سیاستی مؤثر آشکار می‌کند. درک این روابط هماهنگی‌های راهبردی را تسهیل می‌کند. در نهایت، رویکردی مشارکتی را به سمت رشد اقتصادی پیش می‌برد.

۳.۲.۷. ارزیابی تصمیم‌گیری چندمتغیره

با مشخص شدن روابط علی، می‌توان از ابزارهای تصمیم‌گیری چندمتغیره برای اولویت‌بندی چالش‌های ذاتی در تعامل‌های این ویژگی‌ها بهره برد. تصمیم‌گیرندگان می‌توانند در تدوین معیارهای راهبردی بحران‌های پیچیده ارزیابی‌های کمی را با استفاده از روش‌هایی مانند فرایند سلسله‌مراتبی تحلیلی (AHP)^۱ یا روش ترتیب اولویت بر اساس شباهت به راه‌حل ایده‌آل (تاپسیس)^۲ اعمال کنند.

۳.۷. کاربرد چارچوب

با تشدید نوسان‌های همه‌گیری، ابهام درباره برگزیت تشدید عمیق تردید اقتصادی را مهم می‌سازد. این ساختارها نشان می‌دهد که چگونه برداشت‌های عمومی از هویت و حاکمیت فضایی از تردید را در میان سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاران خطرپذیر به‌طور یکسان تقویت می‌کند. تحلیلگران سیاست، در ارزیابی این ویژگی با استفاده از دیمتیل، ممکن است به این نتیجه برسند که القای مداوم ثبات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نیازمند تلاشی هماهنگ با بهره‌مندی از هم‌بستگی هویت جمعی است.

1. Analytic Hierarchy Process

2. TOPSIS: Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution

از دیدگاه سازه‌انگاری نوکارکردگرا، اختلال در تجارت و زنجیره تأمین نه تنها منعکس‌کننده چالش‌های لجستیکی است، بلکه چالش‌های ریشه‌دار در هویت‌های ملی و هنجارهای نظارتی متفاوت در دوران پسابرگزیت را نمایان می‌کند. با تجسم این اختلال‌ها با استفاده از روش دیمتل، سیاستگذاران قادر خواهند بود تشخیص دهند که چگونه واسطه‌ها می‌توانند با تقویت پیوندهای مشارکتی در فراتر رفتن از مرزهای ملی این چالش‌ها را اصلاح کنند.

قراردادن دیمتل و تصمیم‌گیری چندمتغیره در مبنای نوکارکردی و برساخت‌گرایی، رویکردی ظریف در کاوش بازتاب دوگانه برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا آشکار می‌شود. در این چارچوب با تعیین دقیق رفت‌وبرگشت بین سازه‌های اجتماعی و متغیرهای اقتصادی، سیاستگذاران و ذی‌نفعان می‌توانند تمهیدهای لازم را برای هدایت پیچیدگی، غنی‌سازی شیوه‌های مشارکتی و حمایت از پویایی اقتصادی در فضای پسابرگزیت و تحت تأثیر همه‌گیری بیندیشند.

طراحی ماتریس دیمتل یکپارچه با تصمیم‌گیری چندمتغیره متناسب با استدلال پیامدهای برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا از طریق تأکید بر پویایی‌های رابطه‌ای و زمینه اجتماعی-سیاسی و تقویت این ویژگی‌ها صورت گرفته است.

۴.۷. ماتریس تصمیم‌گیری چندمتغیره دیمتل

در این نظرسنجی، ویژگی‌های شناسایی شده ارزیابی شد تا به ماتریس دیمتل در برآورد روابط علی دست‌یافت. در دستور کار چندمتغیره متعاقباً به اولویت‌بندی این ویژگی‌ها بر اساس اهمیت نسبی و وابستگی متقابل آن‌ها با توجه به پیشینه اقتصادی بریتانیا پرداخته خواهد شد.

۱.۴.۷. ماتریس اولیه دیمتل

به منظور تخصیص ماتریس دیمتل، مقادیر کیفی (معمولاً در مقیاس ۰ تا ۴: صفر= بدون تأثیر و ۴= تأثیر بسیار زیاد) برای نشان دادن میزان تأثیر هر ویژگی بر سایر ویژگی‌ها اختصاص یافت. نمایش فرضی ماتریس دیمتل بر اساس آرگومان در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. ماتریس دیمتیل برگزیت-کووید

ویژگی	ابهام و بی ثباتی اقتصادی	اختلال های تجاری	اعتماد تجاری	واکنش های سیاستی
ابهام و بی ثباتی اقتصادی	۰	۲	۲	۲
اختلال در تجارت و زنجیره های تأمین	۱	۰	۲	۱
اعتماد به سرمایه گذاری و کسب و کار	۲	۲	۰	۲
واکنش های سیاستی و چالش های هماهنگی	۲	۱	۲	۰

منبع: یافته های پژوهش

۲.۴.۷. ماتریس نرمال شده

برای تسریع تحلیل های بیشتر، مقادیر ماتریس باید نرمال سازی شود. در جدول ۵، ماتریس نرمال سازی شده نشان داده شده است که در آن هر مقدار بر بزرگ ترین مجموع سطرها تقسیم شده است.

مجموع ردیف ها

- ابهام و بی ثباتی اقتصادی: ۷
- اعتماد تجاری: ۸
- اختلال های تجاری: ۴
- واکنش های سیاستی: ۶

جدول ۵. ماتریس نرمال شده دیمتیل درباره برگزیت و کووید

ویژگی	ابهام و بی ثباتی اقتصادی	اختلال های تجاری	اعتماد تجاری	واکنش های سیاستی
ابهام و بی ثباتی اقتصادی	۰	۰/۲۹	۰/۴۳	۰/۲۹
اختلال در تجارت و زنجیره های تأمین	۰/۱۴	۰	۰/۲۹	۰/۱۴
اعتماد به سرمایه گذاری و کسب و کار	۰/۴۳	۰/۲۹	۰	۰/۳۸
واکنش های سیاستی و چالش های هماهنگی	۰/۲۹	۰/۱۴	۰/۳۸	۰

منبع: یافته های پژوهش

۳.۴.۷. نمودار علی و محاسبه تأثیر کل

به‌منظور نمایش مؤثر روابط بین ویژگی‌های مختلف، نمودار علی از طریق داده‌های ماتریس نرمال‌سازی‌شده رسم شد. تأثیر کل عبارت بود از آثار مستقیم و غیرمستقیم مشتق‌شده از ماتریس نرمال‌سازی‌شده و بیشتر برای محاسبه تأثیر کلی هر ویژگی استفاده می‌شود. مقادیر درون هر ردیف از ماتریس در تعیین تأثیر کل هر ویژگی جمع شد تا ارزیابی جامعی از تأثیر کلی هر ویژگی در سیستم به‌دست آید.

جدول ۶. محاسبه تأثیر کل برگزیت و کووید

ویژگی	تأثیر کل
ابهام و بی‌ثباتی اقتصادی	۱/۰۰
اختلال در تجارت و زنجیره‌های تأمین	۰/۵۷
اعتماد به سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار	۱/۱۰
واکنش‌های سیاستی و چالش‌های هماهنگی	۰/۸۱

منبع: یافته‌های پژوهش

۵.۷. اولویت‌بندی ویژگی‌ها با استفاده از تصمیم‌گیری چندمتغیره

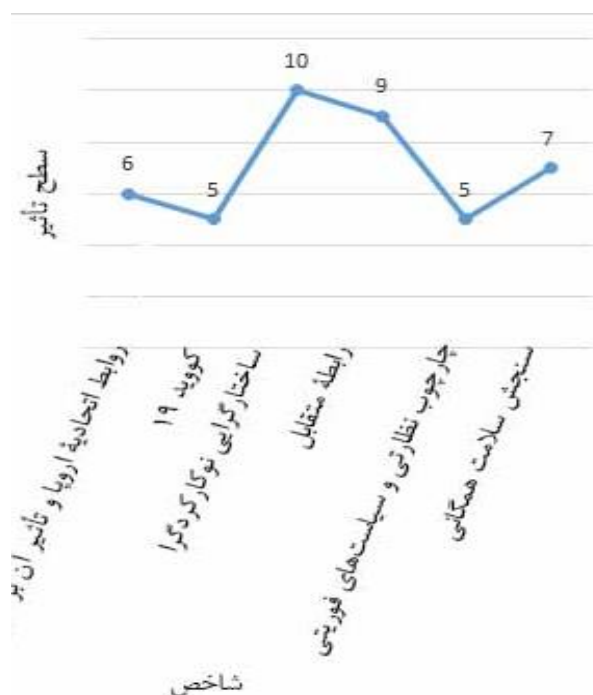
برای تعیین دقیق اهمیت هر ویژگی، از روش‌هایی مانند امتیازدهی وزنی زیر یا فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP)^۱ در رویکرد تصمیم‌گیری چندمتغیره استفاده شد. به‌طور مثال، با توجه به وابستگی متقابل آن‌ها، تصمیم‌گیرندگان می‌توانند به‌طور یکسان اهمیت افزایش اعتماد به سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار را به‌دلیل ارزش کل بالای آن، قبل از تعیین میزان فوریت رسیدگی به ابهام و بی‌ثباتی اقتصادی بسنجند. در جدول ۷، اولویت‌بندی با استفاده از روش ارزیابی سیستم امتیازدهی نشان داده شده است. وزن این ویژگی‌ها با نمرات بالاتر نشان‌دهنده اهمیت بیشتر است.

جدول ۷. اولویت‌بندی ویژگی‌های کووید-۱۹ و برگزیت

ویژگی	امتیاز اولویت
ابهام و بی‌ثباتی اقتصادی	۴
اعتماد به سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار	۳
واکنش‌های سیاستی و چالش‌های هماهنگی	۲
اختلال در تجارت و زنجیره‌های تأمین	۱

منبع: یافته‌های پژوهش

ماتریس تصمیم‌گیری چندمتغیره رویکردی ساختاریافته و جامع در تحلیل چگونگی ارتباط برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ با اقتصاد بریتانیا از منظر سازه‌انگاری نوکارکردی است. در این پیکربندی بر اهمیت سازه‌های اجتماعی مانند هویت و اعتماد تأکید می‌شود. در نهایت، جدول تصمیم‌گیری جامعی به‌دست می‌آید که به سیاستگذاران کمک می‌کند تا حوزه‌های کلیدی مداخله و راهبردهای مشارکتی را در کاهش پیامدهای اقتصادی ناشی از این شرایط بی‌سابقه شناسایی کنند. با اذعان به نه‌تنها جنبه‌های اقتصادی، بلکه پویایی‌های اجتماعی زیربنایی مفهوم همکاری، رویکردی منسجم‌تر، فراگیرتر و انسان‌محورتر برای مدیریت بحران در سال‌های پیش‌رو شکل می‌گیرد. در این طرح ساختاری مفهومی کلیدواژگان تعیین‌شده در کنار مفاهیم مهم از بحث‌های جاری درباره برگزیت، نظام اقتصادی بریتانیا، همه‌گیری کووید-۱۹ و سازه‌انگاری نوکارکردی با هم ادغام شد. این نقشه مفهومی امکان درک تعامل پویا بین این مؤلفه‌های متعدد را از طریق ارائه تصویری بصری از روابط فراهم می‌آورد.

منبع: یافته‌های پژوهش

شکل ۱. هم‌زمانی برگزیت و کووید بر اقتصاد بریتانیا

۶.۷. نقشه ساختار مفهومی

۱.۶.۷. برگزیت

این بُعد تغییر ناگهانی رابطه بریتانیا را با اتحادیه اروپا شامل می‌شود. همچنین، آثار بر تجارت و پیامدهای گسترده‌تر ژئوپلیتیکی فراتر از انصراف رسمی را برجسته می‌کند. این سطر اجزای کلیدی برگزیت را شرح می‌دهد و چگونگی تأثیر آن را بر تجارت و روابط اتحادیه اروپا شامل می‌شود.

۲.۶.۷. اقتصاد بریتانیا

بخش فعلی اقتصاد بریتانیا بر جنبه‌های کلیدی تحت تأثیر همه‌گیری و برگزیت متمرکز است، از جمله بر ابتکارهایی مانند طرح حفاظت از مشاغل و اقدام‌هایی برای ثبات اقتصادی. طرح حفاظت از مشاغل، ثبات اقتصادی و پیچیدگی مداوم گذار پسابرگزیت برخی زیرمجموعه‌های تشکیل‌دهنده این گره هستند که در استدلال ضروری‌اند. این عوامل بر آثار اقتصادی فوری ناشی از برگزیت و همه‌گیری تمرکز دارد.

۳.۶.۷. کووید-۱۹

در این ردیف، مداخله‌های حیاتی در مدیریت سلامت و واکنش‌های قانونی به مبارزه با این بیماری همه‌گیر شرح داده شده است. همچنین، بر پیامدهای برگزیت و این بیماری همه‌گیر به‌طور مشترک با چشم‌انداز اقتصادی فعلی، از جمله شکل‌گیری واکنش‌ها و سیاست‌های مهم سلامت عمومی، تأکید شده است. این بیماری همه‌گیر نیروی منفی موازی عمل کرد و بر اقتصاد تأثیر گذاشت. این جنبه در اصل اقدام‌های سلامت عمومی، سیاست‌های اضطراری وضع‌شده دولت بریتانیا و استقرار تعدیل‌کننده‌های سیستم ایمنی را شامل می‌شود که به‌طور کلی، منعکس‌کننده تلاش‌های مداوم در کاهش بحران سلامت است.

۴.۶.۷. سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه

در این سطر آخر، با بحث درباره چارچوب نظری در شرح تحلیل، به این موضوع پرداخته شده است که چگونه راهبردهای سازگاری و حل مسئله به گشایش‌های بدیع در بحبوحه بحران می‌انجامد. این دستور کار نظری پایه و اساس تحلیل عمل می‌کند و بر نقش ساختارهای اجتماعی و کنش جمعی در سازگاری با شرایط بحران تأکید دارد. با برجسته کردن نیاز به پاسخ‌های هماهنگ به چالش‌های

دوگانه ناشی از برگزیت و همه گیری، سیاستگذاری در چارچوب دیدگاه سازه گرایی نوکارکردی، رویکردی برای حل مسئله توصیه می شود.

۷.۶.۵. روابط متقابل

به طور مثال، با نشان دادن تعامل ها و وابستگی های پیچیده از طریق نشانگرهای بین این عناصر، آثار کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا با برگزیت در هم تنیده شده است، درحالی که در راهبردهای تطبیقی استفاده شده در سازه انگاری نوکارکردگرا، تسریع چشم اندازهای بیشتر در رفع بحبوحه بحران ذکر شده است.

۷.۶.۶. راهبردهای حل مسئله و فرصت های جدید

در چارچوب سازه انگاری نوکارکردگرا، این نمودار موضع سازگاری را تضمین می کند که در آن سیاستگذاران ترغیب می شوند تا به طور نوآورانه، چشم اندازهای جدیدی را از چالش های فعلی استخراج کنند و در نهایت، اقتصادی مقاوم را در مواجهه با ناملایمات مدام پرورش دهند.

این نقشه ساختاری مفهومی، تعامل چندوجهی بین برگزیت، کووید-۱۹ و پویایی اقتصاد بریتانیا را از دریچه سازه انگاری نوکارکردگرا به تصویر می کشد. این نقشه روشن می کند که چگونه این عناصر به هم پیوسته اند و چگونه به طور جمعی گفتمان جاری را درباره تاب آوری اقتصادی، سازگاری و سیاستگذاری در دوران پیچیده پیش می برند. به بیان خلاصه، روابط بین شاخص های اصلی به حفظ وضوح و انسجام ختم می شود.

۸. یافته ها

۸.۱. مثلث اقتصاد-کووید-برگزیت در پرتو سازه انگاری نوکارکردگرا

با تأیید بینش های جذاب به هم پیوندخورده در طول دهه گذشته، یافته های تحلیلی (Gupta et al., 2023: 170) شاهد مثالی است دال بر اینکه ضریب بیکاری تا سال ۲۰۲۰م روند کاهشی داشته است، اما در سال ۲۰۲۱م افزایش ناگهانی یافت و به مدت شش ماه ادامه داشت. روی دیگر سکه، کل درآمد هفتگی افزایش تدریجی با گذار ناگهانی در طول زمان را نشان می دهد، درحالی که شاخص تولید ناخالص داخلی تا سال ۲۰۲۰م به طور متوالی منحنی صعودی را نشان می دهد و در طول همه گیری کووید-۱۹ کاهش یافت. نکته مهم این است که

تجارت بیشترین کاهش را در دوران پسابرگزیت و در طول بحران به کل برگشت‌ناپذیر کووید-۱۹ داشته است.

در چهار منطقه و دوازده صنعت بریتانیا، بازخورد این رویدادها به‌طور منفی متفاوت بود؛ ویلز و ایرلند شمالی مناطقی بودند که، هم تحت تأثیر برگزیت و هم تحت تأثیر همه‌گیری، با فاجعه مواجه شدند و بخش‌هایی مانند مسکن، ساخت‌وساز و تجارت عمده‌فروشی بار عظیمی بر درآمدها و سطح اشتغال وارد کرد.

برعکس، صنایعی مانند امور مالی، علوم، و بهداشت پس از برگزیت سهم بیشتری در کل تولید ناخالص داخلی بریتانیا نشان دادند که معرف پیامدهای مثبت است. لازم به ذکر است که آثار اقتصادی بر مردان بیش از زنان بود. در میان متغیرهای بررسی‌شده، تجارت شدیدترین عواقب را در بریتانیا داشت. نظریه‌های همگرایی منطقه‌ای نوکارکردگرایی را شامل می‌شود که شکل‌گیری و تکامل سیاست خارجی و امنیتی مشترک اروپایی را به پویایی‌ها و سازوکارهای داخلی همگرایی اروپایی و روابط داخلی نظام منطقه‌ای اروپا نسبت می‌دهد. مفروضه‌ها این دو نظریه آمیخته درباره ایده‌ها و ارزش‌ها (Sangiovanni, 440: 2006) عبارت است از پویایی‌های گسترش و سیاسی‌شدن و نقش فراملی و بازیگران فراملی، از جمله گروه‌های ذی‌نفع و احزاب سیاسی. در توضیح این موضوع، همگرایی اقتصادی، به دلیل منطق توسعه‌طلبانه به همگرایی سیاسی منجر خواهد شد. به عبارت دیگر، پویایی‌های داخلی جامعه اقتصادی اروپا درباره همکاری در حوزه سیاست خارجی و امنیتی نیز جاری است (Sjursen, 1999: 15).

تمرکز این پژوهش بر چارچوب سازه‌انگاری است. سازه‌انگاران با استدلالی پیچیده، به باورهای بین‌فردی مشترک میان افراد جهان می‌پردازند، درحالی‌که هویت ملی را سازه‌ای اجتماعی می‌دانند و فرض می‌کنند که منافع و هویت انسان‌ها بر اساس همین باورهای مشترکی شکل گرفته است که در روابط با دیگران درک می‌شود. منافع و هویت دولت‌ها از آغاز تعیین‌شده نیست، بلکه به‌طور اجتماعی ساختار یافته است. بر پایه شفافیتی عادت‌مند، تأثیر هنجاری ساختارهای نهادی اساسی و رابطه بین تحول‌های هنجاری و هویت و منافع دولت با شفافیتی عادت‌مند ایجاد می‌شود.

به‌طور مسلم، جهان بدون هویت جهانی پرطمطراق و پوچ در دوران بدوی

است و آماده آشوب و در سردرگمی تب‌آلود، حتی خطرناک‌تر از وضعیت آشوب قلمداد می‌شود. از طریق هویت است که دولت دائم دیگران را بر اساس هویتی نسبت داده‌شده به آن‌ها درک می‌کند، درحالی‌که هم‌زمان هویت خود را از طریق دردهای روزمره کنش‌های اجتماعی بازتولید می‌کند. در هر حالت، آخرین مرشد سبک معنا، ساختار بین‌فردی است. بنا به تحلیل سازه‌انگاران، بریتانیا در جایگاه بازیگر و عضو اتحادیه اروپا، با افزایش نفوذ و قدرت خود در قالب برگزیت و اتحادیه اروپا قرار دارد. این تهدید متناوب ساختاری بین‌ذهنی در نظر گرفته می‌شود نه ساختاری مادی. به عبارت دیگر، این درک در اتحادیه اروپا در هزار توی ذهنیت‌ها، سایه‌ای تهدیدآمیز برای اتحادیه اروپا ساخته است.

تحقیق درباره برگزیت پرتوی از سیاست خارجی بریتانیا در سایه ایدئولوژی‌های سازه‌انگارانه، به بیان نیکلاس اونف در کوبالکوا (Ounf, 2001: 77)، مبتنی بر گفتمان رایجی است که در نیت فردی کارگزاران بریتانیایی درباره همه‌پرسی برای ماندن یا خروج بدون مشارکت در اتحادیه اروپا، همچون دیگران، ریشه دارد. از این‌رو، این عبارت تحت تأثیر نظریات خودسرانه کارگزاران به سیاست معنا می‌دهد. ارتباط کلامی به محدودیت‌های عمیق و پیامدهای هنجاری می‌انجامد و انتظارات را در دیگران بالا می‌برد. تحلیل تعامل راهبردی، بررسی تهدید و تعهدات کارگزاران به تعهدات، همگی در قالب کنش‌های رفتاری درک می‌شوند. توافق‌نامه‌هایی چون خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، نوعی تعامل راهبردی است که به اعمال متقابل اجتناب‌ناپذیر تعمیم می‌یابد.

جریان اصلی اظهارات سیاسی مبهم، فریبنده و ساختگی است که نوعی تشویش اذهان ناظران محسوب می‌شود. از دیدگاه میهان، «بیانیه‌های سیاسی» چیزی بیش از سیاست است و باید نوعی کنش سیاسی در نظر گرفته شود، زیرا سیاست‌ها ابزارهایی برای کنش نوظهور هستند (Meehan, 1971: 269). ناظران کنش‌های کلامی کنشگران را با استنباط‌های خود از اظهارات سیاسی تحلیل می‌کنند.

به گفته میهان، سیاست ابزاری مهم در انتخاب عقلانی در شرایط خاص است؛ تمامی اقدام‌های کارگزاران بریتانیایی از مقایسه آگاهانه نتایج جایگزین احتمالی مبتنی بر معیارها یا اصول ناشی می‌شود. ناظران در اتحادیه اروپا راهنمایی راهبردی برای اجماع درباره سیاست‌های احتمالی برگزیت خواهند بود (Meehan, 1971: 268).

بنا به دیدگاه شیلینگ، جنبش‌های عاملان «رویدادها» را شکل می‌دهند (مانند همه‌پرسی برگزیت). جنبش‌ها با بیان سیاست‌های عاملان و انعکاس تعهدهای آن‌ها، در خدمت نیت آن‌ها هستند. هم‌زمان، جنبش سیاست نیز در نظر گرفته می‌شود. عاملان با پیش تعهد ضمنی، از طریق اعمال، تعهدهایی را پدید می‌آورند (Schilling, 1971).

به بیان نیکلاس اونف، عاملی که به لحاظ عقلانی قاعده‌ای را دنبال می‌کند، طوری عمل می‌کند که گویی از قبل اعمال خود را بر اساس پیش تعهدها بنا کرده است (Onuf, 1998: 23).

ولدون در *اکنونمیست* اصطلاح «ضربه مضاعف»^۱ را برای این پدیده‌های فاجعه‌بار و به‌طور متناوب در هم تنیده ابداع کرد. پس از کووید-۱۹، تأثیر برگزیت بر اقتصاد بریتانیا آشکارتر شد. ولدون ابراز داشت تفکیک تأثیر اقتصادی برگزیت از تأثیر همه‌گیری کووید-۱۹ آسان نیست. صادرات به اتحادیه اروپا و واردات از آن به‌طور کامل از میان رفت. باوجوداین، با توجه به اینکه کشور در بحبوحه سومین قرنطینه ملی خود بود، به‌نظر می‌رسید که کنار گذاشتن برگزیت یا کووید بسیار دشوار است. درحالی‌که در طول سال ۲۰۲۲م تأثیر همه‌گیری کم‌کم رو به محو شدن گذاشت، پیامدهای برگزیت همچنان تشدید می‌شود (Weldon, 2021). بازخورد عجیب و صریح اقتصاد کلان بریتانیا در نیمه دوم سال ۲۰۲۱م، به‌دلیل کمبود نیروی انسانی، تنگناها و تورم ناشی از پیامدهای جهانی همه‌گیری به تغییر جهانی در تقاضای مصرف‌کننده انجامید. تاکنون، با کاهش به‌اصطلاح محدودیت‌ها در دیگر موارد، این درگیری در بریتانیا مدت بیشتری ادامه خواهد داشت.

تشدید سیاست‌های مالی در دوران پس از کووید-برگزیت، راه را برای بریتانیایی‌ها هموار می‌کند تا از نظر اقتصادی احساس راحتی بیشتری داشته باشند.

ولدون در بخش آخر گزارش خود، اصطکاک‌های جدید را بازتعریف می‌کند، زیرا دفتر مسئول بودجه، در پیش‌بینی اقتصادی دولت تخمین می‌زند که برگزیت اقتصاد را در درازمدت حدود ۴ درصد کوچک‌تر از آنچه می‌باید باشد خواهد کرد. این نتیجه هم عرضه کمتر نیروی کار و هم اصطکاک‌های تجاری جدیدی ایجاد می‌کند که به رقابت کمتر و رشد بهره‌وری کندتر می‌انجامد. تا پایان سال ۲۰۲۲م،

1. double whammy

برگزیت مشکلی برای سیاستگذاران همچنان باقی خواهد بود، نه کووید-۱۹ (ibid).

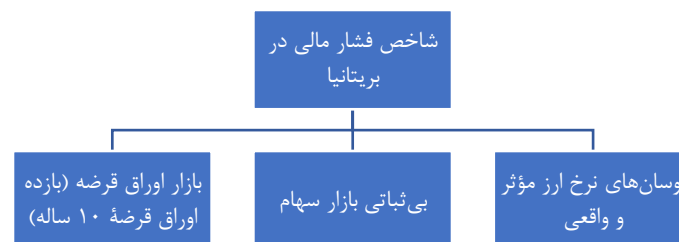
۲.۸. کووید: تردستی پشت برگزیت

در بیشتر اندیشکده‌ها این نتیجه حاصل شد که برگزیت، نه کووید، اقتصاد بریتانیا را با تأثیر مخربی تضعیف کرده است. الینگتون و همکاران آسیب‌های هر دو رویداد را بررسی کردند و دریافتند که برگزیت از طریق سرریزهای در خور توجه (مفهوم محبوب نوکارکردگرایی) به بازارهای مالی بریتانیا تحت پوشش افزایش بدهی‌ها و هزینه‌های پولی بلندمدت و افزایش نوسان‌های نرخ ارز، تأثیر ناتوان‌کننده‌ای بر رشد تولید ناخالص داخلی بریتانیا داشته است. در این گزارش ادعا شده است که روندهای اقتصاد بریتانیا از ژانویه ۲۰۰۰ تا ژانویه ۲۰۲۱ م تجزیه و تحلیل شده و از رشد تولید ناخالص داخلی ۱۲ ماهه استفاده شده است؛ به گونه‌ای که رشد پول به روش دیوژیا ابزار اصلی سیاست پولی محسوب می‌شود و بر نرخ بانکی بانک مرکزی انگلستان اولویت دارد (Ellington et al., 2022). در تحقیقات پیشین اظهار شده بود که پول دیوژیا پیش‌بینی‌کننده در خور توجه رشد تولید ناخالص داخلی در ایالات متحده و در بریتانیاست، به‌ویژه هنگامی که درصد بهره به حد پایین مؤثر خود نزدیک شود. شش سال ونیم پس از همه‌پرسی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، جورج پارکر و کریس گیلز از *فایننشیال تایمز* ابراز داشتند که بی‌توجهی در میان هر جناح اروپاگرایز و اروپادوست در مشارکت در گفتمانی درباره مزایا و معایب تصمیم یک‌جانبه بریتانیا برای خروج از چارچوب اتحادیه اروپا دیده می‌شود (Ellington et al., 2022).

کووید-۱۹ به‌طرز مصلحت‌آمیزی تأثیر واقعی برگزیت را بر اقتصاد بریتانیا پنهان کرد. در این مقاله تلاش شده است آثار برگزیت و کووید-۱۹ بر اقتصاد بریتانیا بررسی شود.

صرف‌نظر از آمار و درصدهای عددی درباره نتایج برگزیت-کووید، در تحقیق حاضر متون پژوهشی درباره عدم قطعیت اقتصادی (EPU)^۱ و شرایط فشار مالی در بریتانیا بررسی شده است. با شاخص EPU می‌توان کلیدواژگان مرتبط با عدم قطعیت سیاست اقتصادی را از روزنامه‌های اصلی بریتانیا استخراج کرد. سطوح بالای EPU تا اوایل سال ۲۰۱۸ م ادامه یافت. سپس، دوباره افزایش یافت و تا

پایان سال ۲۰۲۰م که بریتانیا از اتحادیه اروپا خارج شد ادامه داشت. پویایی شاخص EPU در این دوره با این دیدگاه مطابقت دارد که همه‌پرسی برگزیت تاکنون مهم‌ترین رویداد در تاریخ سیاسی بریتانیا پس از جنگ بوده است، زیرا نمونه دقیقی از ماهیت ناپایدار مذاکرات در رابطه با آینده بریتانیا در اتحادیه اروپاست.

منبع: پایگاه داده تاریخی بانک مرکزی اروپا (Ellington et al., 2022)

شکل ۲. اهرم‌های سه‌گانه شاخص فشار مالی در بریتانیا

در گزارش الینگتون و همکاران رابطه بین عدم قطعیت سیاست اقتصادی و اقتصاد بریتانیا و تمرکز ویژه بر تأثیر همه‌پرسی اتحادیه اروپا و به دنبال آن، همه‌گیری کووید-۱۹ بررسی شده است (Ellington et al., 2022). نکته مهم این است که شاخص فشار در اوایل سال ۲۰۲۰م در پاسخ به اولین قرنطینه، افزایش در خور توجهی را نشان داد، درحالی‌که افزایش آن در زمان نزدیک به تاریخ همه‌پرسی اتحادیه اروپا به نسبت متوسط بود. این مدل تجربی با استفاده از چارچوب اقتصادسنجی پیچیده میشل لنزا و جورجیو پریمیتری (Lenza & Primiceri, 2020) طرح شد تا آثار شوک عدم قطعیت سیاست اقتصادی بر رشد تولید ناخالص داخلی بریتانیا از هم تفکیک شود و تأثیر آماری معنادار و انقباضی‌ای نشان داد که تا ۱۲ ماه ادامه داشت.

ارتعاش ناشی از ابهام در سیاست‌های اقتصادی شناخته شده، نه تنها بر اقتصاد بریتانیا تأثیر می‌گذارد، بلکه آثار سرریز در خور توجهی در بازارهای مالی بریتانیا نیز اعمال می‌کند و فشار مالی تشدید شده مشابهی با اثر سرریز نوکارکردی داشت. مشخصه ادعا شده بیشتر این است که با افزایش هزینه‌های بلندمدت و افزایش نوسان‌ها در نرخ ارز استرلینگ، این زمینه فراهم می‌شود که بریتانیا در

بدهی غرق شود. با پیش‌بینی اینکه این آثار مضر برای مدت طولانی ادامه یابد، چنین مسائل متضاد و تغییرات قریب‌الوقوعی در پس‌زمینه مالی، فشارهای فزاینده بر اقتصاد بریتانیا تشدید خواهد شد.

بنجامین مارتیل و اوتا استایگر استدلال می‌کنند که برگزیت فراتر از امری صرفاً متعلق به بریتانیاست و همچون دوربینی است برای مشاهده تنش‌های گسترده و پذیرفته‌شده در طرح ادغام اروپا؛ زیرکی و نفوذی چشمگیر در نتایج پیچیده حاصل از پس‌اب‌گزیت درباره هویت، وحدت و حکومت اروپا در بحبوحه عوام‌گرایی و اروپا‌گریزی روزافزون. این دو پژوهشگر معتقدند که برگزیت بحران‌های فعلی را از میان می‌برد یا با هدف ادغام بیشتر و ارزیابی مجدد پویایی‌های حاکمیت ملی، مسیر اروپایی بازطراحی‌شده‌ای تسریع شود (Martill & Staiger, 2018: 172). پیامدهای برگزیت به‌طور مشخص، الزام‌هایی را برای بازنگری تأمل‌برانگیز رویکرد تاکتیکی اتحادیه اروپا در پرورش انعطاف‌پذیری و انسجام، قبل از فرورفتن در انزواگرایی یا بین‌دولت‌گرایی تسلیم‌ناپذیر برجسته می‌کند. بقای اتحادیه اروپا، به‌موجب تعهد مشترک کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای عبور مشترک از این آب‌های متلاطم با موانع لاینحلی روبه‌روست.

۹. نتیجه‌گیری

سال ۲۰۲۱م نخستین سال مانور مستقل خارج از اتحادیه اروپا برای بریتانیا بود که ناگزیر چالش‌های نیز به‌همراه داشت تا به سطوح مالی سال ۲۰۲۲م رسید، یعنی کمبود نیروی کار در صنایع مختلف. همه‌گیری ویروس کرونا تأثیر زیادی داشت و به‌نظر می‌رسد بخش‌هایی بیشترین آسیب را دید که قبل از برگزیت به آزادی جابه‌جایی کارگران در اتحادیه اروپا متکی بود. ترکیبی از قرنطینه و محدودیت‌های کووید-۱۹ و اجرای برگزیت، اقتصاد بریتانیا را دوچندان با بحران مواجه کرد، تا جایی که عامل برگزیت برای ویرانی مالی کافی بود، چه برسد به شکست چشمگیری که کووید-۱۹ به‌شدت تحمیل کرد.

طبق گزارش وارد و وب، پویایی تجارت بریتانیا با اتحادیه اروپا در سال ۲۰۲۴م به حدود ۴۱ درصد از صادرات و ۵۱ درصد از واردات رسید؛ گرچه برگزیت به‌دلیل موانع تجاری خود، ترتیبات بدون تعرفه را نقض کرد. مشکلات بازگشت صادرات کالاهای بریتانیا به اتحادیه اروپا به سطوح قبل از برگزیت، در محیط تجاری ناپایدار و متزلزل با عوامل جهانی متعددی تشدید شد (Ward &

Webb, 2025: 15). در پژوهش حاضر تلاش شده است به این پرسش پاسخ داده شود که چگونه تغییرات ساختاری پسابرگزیت، در مراحل آغازین، بر روابط تجاری بلندمدت، همچنین بحث اصلی متمرکز بر تعادل ادغام اقتصادی و حاکمیت ملی در میان تردیدهای جهانی تأثیر خواهد گذاشت؟

جدول ۸. سردرگمی در دوران برگزیت-کووید

شخص	راهکار در دوران پسابرگزیت-کووید
تقویت اصلاحات بازار (در سطح محلی و بین‌المللی)	معامله با کشورهای غیرعضو در اتحادیه اروپا، مانند چین
موانع فناوری اطلاعات و امنیت سایبری	انتقال دانش از شرکت‌های فناوری پیشرفته در کره جنوبی
صدور تفاهمنامه سفر برای شهروندان بریتانیایی	پرونده‌های مهاجرت و تحصیل در کشورهای اتحادیه اروپا
مذاکره درباره تجارت دوجانبه با اعضای اتحادیه اروپا و کشورهای غیرعضو در اتحادیه اروپا	بررسی گزینه FTA با توجه به برگزیت-کووید

منبع: یافته‌های پژوهش

از زمان خروج رسمی بریتانیا از اتحادیه اروپا، و با وجود وعده‌های «جدایی کامل»، اختلاف میان لندن و برکسل همچنان ادامه دارد. طبق قوانین جدید مهاجرت بریتانیا، اتباع اتحادیه اروپا دیگر امتیاز ویژه‌ای ندارند. در عوض، نظام جدیدی مبتنی بر امتیاز برای جذب کارگران ماهر در نظر گرفته شده است. ارزیابی‌های آزمایشی و واقعی زیادی از آخرین وضعیت این درگیری‌ها وجود دارد، از جمله کمبود نیروی کار اروپایی در نقش «ستون فقرات» صنعت گردشگری و اقتصاد لندن (Strietska-Illina & Tessaring, 2005: 14).

درباره توافقنامه تجارت و همکاری بین بریتانیا و اتحادیه اروپا، به دلیل توافقی بدون اصطکاک، بانک انگلستان پیش‌بینی کرد که در بلندمدت تجارت بریتانیا ۱۰/۵ درصد کمتر و بهره‌وری و تولید ناخالص داخلی ۳/۲۵ درصد کمتر خواهد شد (European Union, 2001). مرکز اصلاحات اروپا از «رویکرد هم‌زاد» استفاده می‌کند؛ یعنی، با در نظر گرفتن عملکرد متوسط اقتصادهای پیشرفته مشابه بریتانیا، به این واقعیت رسید که اقتصاد بریتانیا، به دلیل برگزیت در سال ۲۰۲۱، ۵/۲ درصد کوچک‌تر شده است (The Centre for European Reform, 2023). در این مقاله مطرح شد که برای برگزیت، کووید هم‌زاد تکمیلی در توجیه ویرانی اقتصادی هم‌زمان با آن عمل کرد.

لایحه موسوم به دستوركار ایرلند شمالی در آن زمان تنش‌هایی را بین دولت بریتانیا و اتحادیه اروپا ایجاد کرد و اتهام‌های جدی را مطرح کرد مبنی بر اینکه بریتانیا در شرف نقض قوانین بین‌المللی است. هنوز درباره بسیاری از نظرسنجی‌های منتقدان که با پیشبرد همین لایحه، دولت جانسون به جای محافظت از منافع بریتانیا، بی‌جهت عدم قطعیت سیاست اقتصادی موجود را تشدید کرد و جامعه فقیر را بیش از پیش فقیر کرد، قضاوت قطعی صورت نگرفته است. به طور خلاصه، نقض قوانین بین‌المللی، کشورهای بسیاری را با تفاهمنامه تجاری بیگانه خواهد کرد. در نتیجه، افزایش عدم قطعیت سیاست اقتصادی و نرخ بهره بیشتر و عامل افزایش فشار مالی، شرایط کامل را برای آثار رکودی بیشتر در اقتصاد بریتانیا، فراتر از رکودی ایجاد خواهد کرد که بانک انگلستان پیش‌بینی کرده است.

لایحه دستوركار ایرلند شمالی تنش‌ها بین دولت بریتانیا و اتحادیه اروپا را شعله‌ور کرد و منشأ اصلی اصطکاک و نارضایتی گسترده درباره نقض احتمالی قوانین بین‌المللی با استناد با آن بوده است. منتقدان بر این باورند که ادامه این لایحه ممکن است، به جای محافظت از منافع ملی بریتانیا، ابهام در سیاست‌های اقتصادی را تشدید کند. این اختلاف در متون پژوهشی موجود درباره تأثیر گزینه‌های سیاسی بر ثبات اقتصادی مطرح شده است. به طور خلاصه، در مطالعات قید شده است که نقض قوانین بین‌المللی ممکن است به تنش در روابط تجاری بینجامد و همچون مانعی بر سر راه تبیین و اجرای تفاهمنامه‌ها و توافقنامه‌های تجاری عمل کند. به همین ترتیب، محققان درباره پیامدهای احتمالی تشدید نوسان‌های سیاست‌های اقتصادی، نظیر نرخ بهره بیشتر و فشار مالی، اهرم‌هایی را پیشنهاد کرده‌اند. این موارد به رکود اقتصاد دامن خواهد زد. این استدلال با بازطراحی این چارچوب‌های نظری، این واقعیت را پیش می‌کشد که لایحه دستوركار ایرلند شمالی به بحران اقتصادی عمیقاً ریشه‌دار در بریتانیا، بیش از آنچه بانک انگلستان پیش‌بینی کرده است، دامن خواهد زد.

لایحه جنجالی دستوركار ایرلند شمالی اختلاف شدیدی را بین دولت بریتانیا و اتحادیه اروپا برانگیخت و ادعاهای جدی مبنی بر نقض احتمالی قوانین بین‌المللی را تشدید کرد. زیان‌های قریب‌الوقوع این اقدام قانونی، بررسی دقیق منتقدانی را برانگیخت که معتقد بودند پیگیری این لایحه در دولت جانسون، به جای حفظ منافع ملت، عدم قطعیت‌های حاکم بر سیاست‌های اقتصادی را تشدید می‌کند. با گنجاندن این نکته‌ها در جمله‌ای کوتاه، باید گفت نقض قوانین

بین‌المللی و زیرپا گذاشتن اصول آن بریتانیا را از متحدان اصلی تجاری خود جدا می‌کند و انبوهی آثار به‌دنبال خواهد داشت، از جمله نوسان‌های شدید سیاست‌های اقتصادی، افزایش نرخ بهره که به نگرانی‌های مالی دامن می‌زند؛ و زمینه را برای فروپاشی عمیق‌تر از آنچه بانک انگلستان پیش‌بینی کرده است خواهد کشید. این برهم‌کنش چندوجهی عوامل حقوقی، اقتصادی و ژئوپلیتیکی را بر رویکرد فرصت‌محور و پیامدهای متعدد احکام سیاسی اخیر بریتانیا برجسته می‌کند که هم در سطح ملی و هم در عرصه کنش‌ها و مناسبات بین‌المللی جاری است.

آنتون اسپیساک، در گزارشی برای مرکز اصلاحات اروپا (CER)^۱ این فرض فرض را مطرح کرد که انگیزه دولت بریتانیا در اصلاح یک‌جانبه دستور کار ایرلند شمالی، نشان‌دهنده بازگشت چشمگیر در تشدید مشکلات اولیه و ناشی از برگزیت است (Spisak, 2022: 4). با توجه به اهداف دولت بریتانیا درباره رفع بی‌ثباتی سیاسی و اصطکاک تجاری در ایرلند شمالی، این درخواست طرح تجاری تهدیدی برای نقض قوانین بین‌المللی بود و ممکن بود به‌جای کاهش آن، به اختلاف‌های سیاسی بینجامد. تاکنون، به‌جای اقدام‌های یک‌جانبه که به‌طور بالقوه معاهدات تثبیت‌شده را به‌خطر می‌اندازد، بر توافق‌های متقابل تمرکز شده است. با این حال، اسپیساک به‌طور ضمنی بیان می‌دارد که ظرفیت مصالحه‌ای عملی، یعنی یافتن راه‌حل میانه، همچنان وجود دارد. او بر لزوم مواجهه آگاهانه بریتانیا با سازوکارهای موجود برای اصلاح تأکید می‌کند، درحالی که از اتحادیه اروپا نیز می‌خواهد شرایط منحصربه‌فرد ایرلند شمالی را به رسمیت بشناسد. در نهایت، خاطر نشان می‌کند که بدون زمینه‌های اعتماد و همکاری، راه‌حل پلیدار به‌طور نامحسوس مبهم باقی می‌ماند.

یکی از چندین عامل مؤثر در پرکردن شکاف‌ها با اصلاحات کوتاه‌مدت، ابتکارهایی مانند کارزار ملی برای تشویق بیشتر ساکنان بریتانیا به انتخاب بریتانیاست. ویول و توره‌السون ادعا می‌کنند که برگزیت به‌طور چشمگیری کشورهای کوچک اروپایی را به چالش کشید و آن‌ها را مجبور کرد تا در پاسخ به این تحول، راهبردهای متنوعی اتخاذ کنند. همچنین، استدلال می‌کنند درحالی که همه کشورهای کوچک از خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا به‌نوعی متکلف شدند، میزان تأثیر بر اساس پیوندهای تاریخی و اقتصادی با بریتانیا متفاوت است. این واگرایی کشورهای کوچک را وادار می‌کند با دوپهلویی، یعنی ایجاد ائتلاف با

1. Centre for European Reform

كشورهای هم‌فكر در تأثیرگذاری بر مذاكرات، یا با حفظ حضور كم‌رنگ برای جلوگیری از رویارویی با کشورهای قدرت‌مندتر، از برگزیت عبور كنند. در نتیجه، سازگاری و انتخاب‌های راهبردی کشورهای كوچك آینده آن‌ها را در اروپای پساب‌گزیت شكل خواهد داد و نشان‌دهنده خطرها و چشم‌اندازهایی است كه هنگام تنظیم مجدد نقش خود در بحبوحه پویایی‌های ژئوپلیتیکی در حال تغییر، با آن مواجه می‌شوند. این تكامل مداوم، نیاز مبرم کشورهای كوچك را به انعطاف‌پذیر و فعال‌ملندن در چشم‌انداز بین‌المللی برجسته می‌كند كه به‌طور فزاینده‌ای رو به پیچیده‌شدن است (Wivel & Thorhallsson, 2018: 275).

از زمان اجرای برگزیت، كاركنان مراقبت‌های اجتماعی از کشورهای اتحادیه اروپا، اکنون برای كار در بریتانیا ملزم به پشت‌سر گذاشتن فرایند درخواست ویزا هستند كه معرف فاصله در خور توجه با شرایط خودكار پیشین است. این تغییر ناشی از توصیه‌های كمیته دولتی و مشورتی مهاجرت (MAC)^۱ بود كه بر ضرورت تقویت راهبردهای استخدام و حفظ كارگزاران در این بخش تأکید دارد. منتقدان، به دلیل وابستگی تاریخی بخش‌های مختلف اقتصاد به نیروی كار ارزان از اتحادیه اروپا، به جای اولویت‌دادن به مشاركت كارگران خانگی، اتهام‌هایی را علیه آن‌ها مطرح کرده‌اند. اوج قریب‌الوقوع گذار برگزیت، در هر دو پلتفرم محلی و جهانی با استقبال همراه خواهد بود. در مجله *Grocer Trade* در شماره دسامبر، سیاست‌های دولت «معیوب» طبقه‌بندی شد و صنایع ملزم به بررسی راه‌های جایگزین فراتر از مهاجرت شدند. در این سرمقاله به این نکته اشاره شده است كه با توجه به تعهد تزلزل‌ناپذیر دولت به سیاست‌های سختگیرانه مهاجرت كه در بیانیه آن ذكر شده است، بر رویكردی عمل‌گرایانه، لزوم جستجوی مستقل راه‌حل به‌دست‌دی‌نفعان صنعت تأکید شده است. تکیه صرف بر نیروی كار خارجی در رفع كمبود نیروی كار بیشتر گمراه‌كننده تلقی می‌شود و تقاضای شدیدی را برای تلاش‌های مشترك در بخش‌های مختلف در مقابله با این چالش‌ها بدون تکیه صرف بر دخالت دولت برانگیخت (Owen et al., 2019).

همسو با یافته‌های پژوهشی این مطالعه، ارزیابی و برداشت نو‌كارکردگرایی درباره اهمیت فشارهای كارکردی و ساختاری در اتحادیه اروپا و سیاست اقتصادی آن در چارچوب پویایی‌های توسعه‌طلبانه و سیاسی‌شده نشان می‌دهد این راهبرد خروج مسری ممكن است به گسترش به سایر بخش‌های اتحادیه اروپا بینجامد.

فراتر از آن، در نوکارکردگرایی با اتخاذ طرحی توصیفی، جامعه متشکل از عناصری شناخته می‌شود که با یکدیگر تعامل دارند و مدلی شکل می‌گیرد که نظام اجتماعی را مخیل می‌سازد از محیط خود برجسته باشد. این الگوی کهنه ممکن است یادآور همه‌پرسی برگزیت باشد و در تعامل نزدیک اعضای اتحادیه اروپا را شکل دهد، بی‌آنکه نیروی غالبی بخواهد اعمال آن‌ها را تعیین کند. کارکردگرایی نوین تصویری کلی از رابطه بین اجزا و عناصر اجتماعی است و جامعه بریتانیا نظامی متشکل از عواملی تفسیر می‌شود که انواع تعامل را از عناصر محیط خارجی جدا می‌کند و آن را به دو شکل باز و بسته در بر می‌گیرد؛ تأثیر نوعی اجبار یک‌جانبه که از جانب اتحادیه اروپا بر برگزیت و رأی خروج غالب می‌شود.

نوکارکردگرایی کمابیش همان جنبه را به نظم و کنش اختصاص می‌دهد و از تأکید صرف کارکردگرایی ساختاری بر نظم اجتناب می‌شود. این رویکرد، برداشت وسیع‌تری از کنش‌ها را شامل می‌شود و علاوه بر کنش‌های محسوس، کنش‌های وانمودی را نیز در بر دارد. بنابراین، همه‌پرسی برگزیت مبتنی بر کارکردگرایی جدید نیز بر کنش تکیه دارد. همه‌پرسی برگزیت از منظر اتحادیه اروپا در نظام اجتماعی به رسمیت شناخته شده است. نوکارکردگرایی توصیفی است از روابط متقابل و مفهوم تعادل، اوج آن خروج؛ تعادلی که خروج مشروط بریتانیا، همراه به مذاکرات با اتحادیه اروپا را درباره مسائل خاص تعامل و همکاری شامل می‌شود.

در بررسی اینکه کدام عامل، برگزیت یا کووید-۱۹، از منظر سازه‌انگاری نوکارکردگرایی، اقتصاد بریتانیا را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌دهد، باید اذعان داشت که هر دو بحران پیامدهای در خور توجهی در تسریع پیامدهای بحران اقتصادی داراست. برگزیت با تمرکز بر حاکمیت، هویت و همکاری، عدم قطعیت‌ها و اختلال‌هایی را در روابط تجاری با اتحادیه اروپا ایجاد کرده است، درحالی‌که همه‌گیری کووید-۱۹ به اختلال‌های زنجیره تأمین جهانی، یعنی محدودیت‌های تردد و رکود اقتصادی، انجامید (Fernandes, 2020). در این راستا، در مقایسه با رکود اقتصادی سال ۲۰۰۸م، کووید-۱۹ بحران جدید فاجعه‌بارتری بود.

از منظر سازه‌انگاری نوکارکردگرایی که در این مقاله دنبال می‌شود، برگزیت تأثیر برجسته‌تری بر روابط بریتانیا و اتحادیه اروپا دارد، زیرا آزادی عمل، یعنی مذاکره مجدد درباره توافق‌نامه‌های تجاری، رویه‌های گمرکی و چارچوب‌های

نظارتی را شامل می‌شود. سازه‌گرایان اجتماعی حاکمیت، هویت و وحدت (روح جمعی) هر یک مزایا و معایب خود را می‌سنجند و نقش غالبی را در پرورش مذاکرات و تعامل‌های عملی بین بریتانیا و اتحادیه اروپا در آینده نزدیک ایفا می‌کنند. نشانه‌هایی که از اتحادیه اروپا درباره برگزیت وجود دارد، چالش‌هایی را در حفظ همکاری اقتصادی، یعنی نظارت بر انحراف‌های نظارتی و کاهش فشارهای سیاسی، به تصویر می‌کشد. برعکس، همه‌گیری کووید-۱۹ پیامدهای گسترده‌تری برای روابط اقتصادی جهانی دارد و زنجیره‌های تأمین، جریان‌های تجاری و رشد اقتصادی را در سراسر جهان مختل می‌کند. به لحاظ پرداختن به چالش‌های سلامت و اقتصاد، این همه‌گیری بر وابستگی متقابل اقتصادهای بریتانیا و اتحادیه اروپا و بر لزوم همکاری هماهنگ بیشتر تأکید دارد. پیامدهای کووید-۱۹ برای اتحادیه اروپا عبارت است از پیش‌نیاز اقدام‌های مشترک برای حل مشکلات بسیار پیچیده و گسترده مانند بحران‌های سلامت عمومی، تلاش‌هایی برای رشد اقتصادی و افزایش هم‌بستگی اجتماعی. سیاستگذاران در بریتانیا و اتحادیه اروپا ضمن پرداختن به چالش‌های دوگانه برگزیت و کووید-۱۹ از منظر سازه‌انگاری نوکارکردی، باید همکاری، اعتمادسازی و هنجارهای مشترک را در اولویت قرار دهند تا بتوانند به‌طور مؤثر با این بحران‌ها در دوران پساب‌گزیت مقابله کنند. در توجیه آثار اقتصادی این بحران‌ها، یافتن زمینه مشترک درباره مسائلی مانند روابط تجاری، اقدام‌هایی برای سلامت عمومی و رشد اقتصادی بسیار مهم به نظر می‌رسد. تلاش‌های بدون درگیری برای ترسیم واگرایی‌های نظارتی، اختلال‌های زنجیره تأمین و محدودیت‌های سرمایه‌گذاری به تاب‌آوری و ثبات در ظهور پیچیدگی‌ها کمک می‌کند.

به‌طور خلاصه، برای غلبه بر انسداد ایجادشده با هم‌زمانی برگزیت و کووید-۱۹ در اقتصاد بریتانیا، اتخاذ رویکرد مشارکتی و سرسختانه‌ای مبتنی بر اصول سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه توصیه می‌شود. با تأکید بر هنجارهای مشترک، اعتمادسازی و همکاری سیاستگذاران می‌توانند برای یافتن زمینه‌های مشترک و پرداختن به چالش‌های اقتصادی ناشی از این بحران‌های دوگانه تلاش کنند. این رویکرد برای تقویت رشد اقتصادی، ثبات و تاب‌آوری در بریتانیا و اتحادیه اروپا در بحبوحه بی‌تصمیمی و اختلال ناشی از برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ ضروری به نظر می‌رسد.

استویانوویچ و همکاران در گزارش خود مراحل مقدماتی مهمی را بیان

داشتند که دولت بریتانیا باید برای مذاکرات مؤثر با اتحادیه اروپا درباره روابط آینده خود در عرصه برگزیت انجام دهد. خلاصه این گزارش بدین قرار است. با پیشرفت توافقنامه خروج، پیچیدگی‌های قریب‌الوقوع مذاکرات آتی بدیهی است و طیف گسترده‌ای از مسائل را در بر می‌گیرد، از جمله همکاری‌های تجاری و امنیتی. دولت بریتانیا باید اهداف مذاکراتی روشنی را تعیین کند و از خطوط قرمز سفت و سخت و سد انعطاف‌پذیری اجتناب کند. این گزارش خواستار رویکرد دولتی بازسازی‌شده‌ای بود، به‌ویژه قرارداد دادن دفتر کابینه برای هماهنگی مذاکرات، درعین حال، تضمین شفافیت در نقش‌های طبقه‌بندی‌شده بین مقامات و وزرا. این نویسندگان برای تقویت حس مالکیت مشترک در مذاکرات و در جریان معامله، بر اهمیت مشارکت طیف وسیعی از ذی‌نفعان، از جمله بر پارلمان و جامعه مدنی از طریق راهبرد تعاملی کاربردی با کشورهای عضو اتحادیه اروپا، تأکید می‌کنند که اساساً برای عبور از منافع متنوع و هم‌زمان در این بلوک ضروری است. در این گزارش، با بازسازی فرایند تصویب از جوانب مختلف، استنتاج شده است که آمادگی‌های جسورانه راهبردی، نه تنها بر روابط آینده بریتانیا با اتحادیه اروپا، بلکه با سایر کشورهای جهان نیز تأثیر درخور توجهی خواهد داشت. با توجه به ماهیت بی‌سابقه مذاکرات، انتظار می‌رود این کار اساسی، جایگاه ژئوپلیتیکی بریتانیا را طی سال‌های آینده ترسیم کرده باشد (Stojanovic et al., 2019).

۱۰. فرجام سخن

تقارن برگزیت و همه‌گیری کووید-۱۹ چالشی بی‌سابقه برای اقتصاد بریتانیا ایجاد کرد. تجزیه و تحلیل یافته‌های این تحقیق نگرش‌های مهم و متعددی را برای شرکت‌ها به‌ارمغان دارد: زمان بسیار مهم است؛ کسب‌وکارها باید به‌فوری راهبردهای مشخصی را در مواجهه با برگزیت تدوین کنند، زیرا در شرایط فعلی آمادگی لازم را ندارند. این برنامه‌ها باید حاوی جنبه‌های مختلفی باشد، از جمله زنجیره‌های تأمین، مدیریت نیروی کار و انطباق با مقررات.

تشخیص تفاوت میان آثار همه‌گیری و برگزیت در تجارت بریتانیا بسیار دشوار است. شرکت‌ها ممکن است در نتیجه کووید-۱۹ و مهلت‌های برگزیت، کالاها را انبار کرده باشند. علاوه بر این، این امر تفسیر روندهای مهم را پیچیده می‌کند (Ward & Webb, 2025: 6).

با توجه به تغییر شرایط، برنامه‌های فعلی برگزیت نیاز به بررسی و اصلاح

دارد. ثبات اقتصادی ترسیم شده در دوران پس از فاجعه اقلیمی ممکن است با آنچه در دوران پیش از کووید-۱۹ مناسب تلقی می شد یکسان نباشد. عواملی که قبلاً بی اهمیت به نظر می رسید، هنگامی که با دوران پس از همه گیری ترکیب شد، پیامدهای هشداردهنده ای در بر دارد. با توجه به میراث اقتصادی، تصمیم های راهبردی ای که به دلیل کووید-۱۹ با عجله اخذ شد، باید در چارچوب پسابرگزیت مجدد ارزیابی شود. بنابراین، در روند برنامه های برگزیت باید با توجه به شرایط در حال تحول بازننگری و تنظیم صورت پذیرد. آنچه در دوران پیش از کووید-۱۹ مناسب تلقی می شد، ممکن است دیگر برای حفظ ثبات اقتصادی در دوران پس از فاجعه همه گیری مناسب نباشد. عواملی که قبلاً بی اهمیت به نظر می رسید، اکنون ممکن است در صورت درهم تنیدگی با پس از همه گیری، پیامدهای هشداردهنده ای داشته باشد. تصمیم های راهبردی ای که به دلیل کووید-۱۹ با عجله گرفته شد، باید در چارچوب پس از برگزیت و در پاسخ به میراث اقتصادی، مجدد ارزیابی شود. ارزیابی مجدد منابع اختصاص داده شده به اجرای برنامه های برگزیت ضروری است. تیم های اقتصادی فعلی باید به تخصص لازم برای مقابله با این چالش ها در بحبوحه مسئولیت های بی شمار دیگر خود در فعال کردن مجدد و مؤثر اقتصاد مجهز باشند. به طور خلاصه، کسب و کارها باید به سرعت برای تدوین راهبردهای جامع برگزیت اقدام کنند، برنامه های موجود را با چشم انداز در حال تحول تطبیق دهند و از وجود منابع کافی در رقابت مؤثر اطمینان حاصل کنند و در بحبوحه پیچیدگی های ناشی از برگزیت و همه گیری، برای دستیابی به این راهبردها تلاش کنند.

تلاقی برگزیت با کووید-۱۹ به طور توصیفناپذیری چالشی چندوجهی را برای اقتصاد بریتانیا پیش کشید که از دریچه سازه انگاری نوکارکردگرایانه در این نوشتار به طور خاص بررسی شد. در حالی که بحران های ذکر شده بریتانیا را در معرض آسیب پذیری قرار می دهد و جایگاه آن را در برابر عدم قطعیت ها به خطر می اندازد، راه هایی را برای همکاری نوآورانه فراهم می کند که چشم انداز اقتصادی بریتانیا را از فرازونشیب های پیش بینی نشده برگزیت-کووید بازسازی می کند. در نهایت، ظرفیت عبور از این پیچیدگی ها به توانایی سیاستگذاران و ذی نفعان در اعتمادسازی، تقویت همکاری و سازگاری با ساختارهای اجتماعی در حال تحول در راستای رشد اقتصادی پایدار بستگی دارد.

تهدیدها	فرصت‌ها	ضعف‌ها	قوت‌ها
فرسایش اعتماد و همکاری - ماهیت طولانی مدت اختلال‌های اقتصادی ممکن است به فرسایش اعتماد بین ذی‌نفعان کلیدی، از جمله کسب‌وکارها، مصرف‌کنندگان و سیاستگذاران بینجامد. - از منظر سازه‌انگاری نوکارکردگرایی، کاهش اعتماد ممکن است مانع تلاش‌های مشترک مهم برای پیمایش چالش‌های پیچیده اقتصادی شود و به‌طور بالقوه به اختلاف‌های ریشه‌دار و روابط خصمانه بینجامد. تغییرات اقتصادی جهانی - همه‌گیری کووید-۱۹ تغییرات چشمگیری در پویایی اقتصاد جهانی ایجاد کرده است که ممکن است تهدیدهای وجودی برای مدل اقتصادی سنتی بریتانیا ایجاد کند. - از دیدگاه سازه‌انگاری نوکارکردگرایی، سازگاری با این تغییرات مستلزم ارزیابی مجدد هنجارها و رویه‌های موجود است و تمایل به پذیرش تغییر در جهانی را ضروری می‌سازد که به‌طور فزاینده‌ای به هم پیوسته است.	بازاندیشی همکاری اقتصادی - این بحران‌ها فرصتی بی‌نظیر را برای بریتانیا فراهم می‌کند تا روابط اقتصادی خود را، چه در داخل و چه در سطح بین‌المللی، بازاندیشی کند - با تقویت گفتگو و همکاری ریشه‌دار در هنجارها و ارزش‌های مشترک، سیاستگذاران می‌توانند از رویکرد سازه‌انگاری نوکارکردی برای ایجاد چارچوب‌های اقتصادی مقاوم‌تر و فراتر از مرزهای سنتی بهره ببرند. تقویت چارچوب‌های نهادی - ظرفیت ارتقای چارچوب‌های نهادی و کنترل‌کننده تعامل‌های اقتصادی، با اولویت‌دادن به همکاری و هماهنگی بین ذی‌نفعان مختلف ایجاد - ایجاد سازوکارهایی قدرت‌مند در واکنش به بحران در این دوران پرآشوب که در نهایت به راهبرد اقتصادی منسجم‌تری بینجامد	بی‌ثباتی اقتصادی طولانی مدت - شکل‌گیری فضای عمیق بی‌ثباتی اقتصادی به دلیل تلاقی برگزیت و همه‌گیر - فرسایش اعتماد بین بازیگران اقتصادی و منجر به کاهش سرمایه‌گذاری و مصرف در مسیر تلاش برای رشد اقتصادی سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه، و تداوم چرخه بی‌ثباتی چندپارگی روابط تجاری - بحران‌های دوگانه، شکاف‌های موجود در روابط تجاری، به‌ویژه با اتحادیه اروپا را تشدید کرد. از منظر سازه‌انگاری نوکارکردگرایانه، این چندپارگی معرف هویت‌ها و هنجارهای واگراست که تعامل‌های اقتصادی مشارکتی را پیچیده می‌کند. - اختلال‌های حاصل در زنجیره‌های تأمین ممکن است گرایش‌های انزوای طلبانه را بیشتر تقویت کند و چشم‌اندازهای اقتصادی بلندمدت بریتانیا را تضعیف کند.	تاب‌آوری ساختارهای اجتماعی - شفاف‌سازی تاب‌آوری ذاتی ساختارهای اجتماعی مانند هویت و هم‌بستگی در جامعه بریتانیا - برجسته کردن اقدام جمعی و تاب‌آوری جامعه در کاهش چالش‌های اقتصادی - تقویت حس تجدید هویت ملی برای جلب حمایت از ابتکارها با هدف رشد اقتصادی - سازگاری چارچوب هنجاری تسریع تکامل چارچوب‌های هنجاری موجود حاکم را - تعامل‌های اقتصادی همسویی با ساختارهای اجتماعی نوظهور، در نتیجه افزایش سازگاری بریتانیا در اقتصاد پس از همه‌گیری

به دنبال برگزیت، كه با هم‌زمانی با همه‌گیری كووید تضعیف شد، بریتانیا كه آماده بود سیاست‌ها و مقررات سفارشی متناسب با پیشرفت توسعه پایدار محصولات را در داخل كشور تدوین كند، درعین حال كه كاملاً از منافع عمومی اصلی محروم بود، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را در طرح‌های تحقیق و توسعه تقویت كرد و فرصت‌های شغلی ارزشمندی را در سراسر كشور پدید آورد.

در این نوشتار، به‌طور ضمنی تعامل پیچیده میان عوامل اجتماعی و اقتصادی دامن‌زننده بر برگزیت بررسی شد؛ عواملی كه نخست با بی‌اعتنایی و بدبینی، به‌ویژه در چارچوب شك‌گرایی به اروپا و تدوین سیاست‌های اقتصادی با محوریت حزب محافظه‌كار، با استقبال همراه شد. در این مقاله با دراختیارداشتن اقتداری نابرابر و برتر در بریتانیا، فرض گرفتیم كه برگزیت با ویژگی‌های اجتماعی بسیار متفاوت خود، اوج گسست اجتماعی و اقتصادی را نشان می‌دهد كه با ایدئولوژی نولیبرال تشدید شده است و فرسایش و حمله به قرارداد اجتماعی سنتی بریتانیا را توجیه می‌كند. با این تحلیل ادعا می‌شود كه همگرایی تشدید شك‌گرایی به اروپا با حزب محافظه‌كار، اقدام‌های ریاضت مالی و نگرانی عمومی به مهاجرت، هم‌انزجار از اتحادیه اروپا و هم تلاش هم‌زمان برای برقراری مجدد حس وحدت اقتصادی را به‌طور فزاینده‌ای كه در امتداد خطوط قومی-ملی تعریف می‌شود تسریع كرده است.

در این نوشتار، با تکیه بر ترکیبی از شواهد کیفی و اندازه‌گیری‌های قاطع كه تكامل موضع حزب محافظه‌كار در قبال اتحادیه اروپا دارد، همچنین با توجه به داده‌های جامع افكار عمومی در سطوح ملی و منطقه‌ای، این استدلال از طریق بیان کلیشه‌ها و مغالطه‌ها در بررسی‌های متون مربوط به اثبات رسید. تجربه بریتانیا روایتی هشداردهنده محسوب می‌شود و خطرهای سیاسی مرتبط با ریاضت اقتصادی و سیاست‌های نولیبرالی را برجسته می‌سازد كه پایه‌های اقتصادی مهم و اجماع سیاسی را تضعیف می‌كند. درعین حال، این روایت با حمایت از توصیه‌های محتاطانه‌تر، به‌طور قطع هشدار نه‌تنها برای سایر كشورهای اروپایی، بلكه برای خود اتحادیه اروپا نیز عمل می‌كند و خواستار بازنگری در سیاست‌هایی است كه خطر ازهم‌پاشیدن بافت اجتماعی-اقتصادی را به‌همراه دارد و مشروعیت سیاسی بر آن استوار است.

در میان ابعاد مختلف، بحران‌های برگزیت و كووید-۱۹ اساساً افراطی‌گرایی‌های متقابل درباره هویت ملی، سیاست‌گذاری اقتصادی و روابط

بین‌الملل را تغییر می‌دهد. این تحول‌ها به‌نوبه خود نقش محوری در مهندسی مجدد ساختارهای اجتماعی و روشن کردن روابط علی در فرایندهای اقتصادی ایفا می‌کند. این بحران‌ها، اگرچه نعمت‌هایی در لباس مبدل هستند، فرصت‌های جدیدی ایجاد می‌کنند و چالش‌های مهمی را در تدوین سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی ایجاد کرده‌اند که مستلزم رویکردهای نوآورانه و راهبردهای تطبیقی است.

در مجموع، این بررسی در آزمون بریتانیا، مبتنی بر اصول سازه‌انگاری نوکارکردگرایی اجتماعی است و بر برتری هویت‌ها، ساختارهای بین‌الذهانی، چارچوب‌های اجتماعی، معانی مشترک و تعامل‌های چندلایه در تحلیل روابط پیچیده بین پدیده‌های اقتصادی و سیاسی تأکید دارد. با توجه به پدیده‌های برگزیت و کووید-۱۹، این رویکرد مبنایی مهم هم در پاسخ‌های پیشنهادی و هم در اصلاح‌های سیاسی توصیه‌شده عمل می‌کند. در این مقاله با بهره‌گیری از مبانی نظری قوی و ارتباط عملی، به‌سمت تحلیل جامع پویایی‌های ساختاری و معانی مشترک در چارچوب گسترده‌تر بحران‌های جهانی تحت لوای اصلاحیه پیش رفتیم.

تعارض منافع

این مقاله مشمول هیچ گونه تعارض منافع نیست.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان در تألیف این مقاله مشارکت یکسان داشته‌اند.

اصول اخلاقی

نویسندگان در انتشار این مقاله، به‌طور کامل از اخلاق نشر، از جمله سرقت ادبی، سوءرفتار، جعل داده‌ها یا ارسال و انتشار دوگانه پرهیز داشته‌اند؛ منفعت تجاری در این راستا وجود ندارد. این مقاله حاصل تحقیقات خود نویسندگان است و اصالت محتوای آن را اعلام داشته‌اند. تألیف این مقاله به هوش مصنوعی داده نشده است.

چکیده این مقاله در ۱۵ اسفند ۱۴۰۰ در همایش بین‌المللی «تحولات جهانی در دوران کرونا و پساکرونا» در دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران به‌طور شفاهی عرضه شده است.

دست‌رسی به داده‌ها

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر درخصوص نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها در این مقاله، با نویسندۀ مسئول مکاتبه فرمایید.

منابع

- Aje O, Chidozie F. (2020). "Regional integration and the neo-functionalist model: The Brexit narrative". *Chinese Political Science Review*. 5: 1-12. <https://doi.org/10.1007/s41111-018-0116-0>.
- Bissoondeal RK, Binner JM, Milas C. (2023). "Brexit and coronavirus: financial perspectives and future prospects". *The European Journal of Finance*. 29(16): 1825-1834. <https://doi.org/10.1080/1351847X.2023.2249961>.
- Chu TV. (2023). "The British economic situation after Brexit to the year 2023". *Foreign Studies*. 39(6): 162. <https://doi.org/10.63023/2525-2445/jfs.ulis.5183>.
- Clarke HD, Goodwin M, Whiteley P. (2017). *Brexit, Why Britain Voted to Leave the European Union*. Cambridge University Press
- CSS: Editora Civis Studio Sapientia. (2025). "United Kingdom: Finance, trade, and post-Brexit strategy: Britain's economic future in a changing global landscape". In *Global Geopolitics: The Rule of Economics, Politics, and International Power* (pp. 358). Civis Studio Sapientia Publication.
- Ellington M, Michalski M, Milas C. (2022). "Can we hide behind Covid-19 when assessing the impact of Brexit on the UK economy?". *LSE, The London School of Economics & Political Science*. <https://blogs.lse.ac.uk/businessreview/2022/06/27/can-we-hide-behind-covid-19-when-assessing-the-impact-of-brexit-on-the-uk-economy/>.
- Ellington M, Michalski M, Milas C. (2022). "Of votes and viruses: The UK economy and economic policy uncertainty". *The European Journal of Finance*. 29(16): 1849-1865. <https://doi.org/10.1080/1351847X.2022.2083978>.
- European Union. (2021). "Trade and cooperation agreement between the European Union and the European atomic energy community".
- Fernandes N. (2020). "Economic effects of coronavirus outbreak (COVID-19) on various industries and countries". *SSRN*. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3557504.
- Freitas LS. (2017). *The Brexit Process Understood under Neofunctionalist and Intergovernmentalist Theories of European Integration*. University of Fort Hare and University of Jyväskylä.
- Gupta S, Montenegro L, Nguyen T, Lozano-Rojas F, Schmutte I, Simon K, et al. (2023). "Effects of social distancing policy on labor market outcomes". *Contemporary Economic Policy*. 41(1): 166-193. <https://doi.org/10.1111/coep.12582>.
- Haas EB. (1968). *The Uniting of Europe*. Stanford: Stanford University Press
- Harrois T. (2025). "The European Union-United Kingdom summit on 19 May 2025: A milestone in the long road to Brexit". *Robert Schuman Policy Paper*. <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/791-the-european-union-united-kingdom-summit-on-19-may-2025-a-milestone-in-the-long-road-to-brexit>.
- Kubalkova V. (2001). *Foreign Policy in a Constructed World*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315291376>.
- Lenza M, Primiceri GE. (2020). "How to estimate a VAR after March 2020". Working Paper Series 2461. European Central Bank. <https://ideas.repec.org/p/ecb/ecbwps/20202461.html>.
- Martill B, Staiger U. (Eds.). (2018). *Brexit and Beyond: Rethinking the Futures of Europe*. UCL Press. <https://doi.org/10.14324/111.9781787352759>.

- Meehan EJ. (1971). *The Foundations of Political Analysis: Empirical and Normative*. Georgetown, Ontario: Irwin-Dorsey Press.
- Moravcsik A. (2005). "The European Constitutional Compromise and the neofunctionalist legacy". *Journal of European Public Policy*. 12(2): 349-386. <https://doi.org/10.1080/13501760500044215>.
- National Institute of Economic and Social Research. (2025). "UK economic outlook – winter 2025". <https://niesr.ac.uk/publications/uk-economic-outlook-winter-2025>.
- Niemann A, Edwards G, Jakobi P. (2021). "Still not yet obsolete? A neofunctionalist account of Brexit". https://www.researchgate.net/publication/360622961_Still_Not_Yet_Obsolete_A_Neofunctionalist_Account_of_Brexit.
- Office for Budget Responsibility. (2024). "Economic and fiscal outlook– October 2024". <https://obr.uk/economic-and-fiscal-outlooks/>.
- Oliver T. (2017). "Fifty shades of Brexit: Britain's EU referendum and its implications for Europe and Britain". *The International Spectator*. <https://doi.org/10.1080/03932729.2017.1259802>.
- Onuf N. (1998). *The Republican Legacy in International Thought*. Cambridge University Press.
- Owen J, Thimont Jack M, Iacobov A, Christensen E. (2019). "Managing migration after Brexit". *Institute for Government*. <https://www.instituteforgovernment.org.uk/publication/report/managing-migration-after-brexit>.
- Polatoğlu I, Oncu-Oner T, Dalman I, Ozdogan S. (2023). "COVID-19 in early 2023: Structure, replication mechanism, variants of SARS-CoV-2, diagnostic tests, and vaccine & drug development studies". *MedComm*. 4(2): e228. <https://doi.org/10.1002/mco2.228>.
- Sangiovanni M. (2006). *Debates on European Integratin: A Reader*. Palgrave Macmillan.
- Schelling TC. (1971). "Dynamic models of segregation". *The Journal of Mathematical Sociology*. 1(2): 143–186. <https://doi.org/10.1080/0022250x.1971.9989794>.
- Sjursen H. (1999). *The Common Foreign and Security Policy: An Emerging New Voice in International Politics*. Arena Publications.
- Spisak A. (2022). "CER insight: Four reasons why the UK's Northern Ireland Protocol bill is a mistake". *Centre for European Reform*. <https://www.cer.eu>.
- Stojanovic A, Lloyd L, Durrant T, Christensen E, Wright G. (2019). "Negotiating Brexit: Preparing for talks on the UK's future relationship with the EU". <https://www.instituteforgovernment.org.uk/publication/report/negotiating-brexit-preparing-talks-uks-future-relationship-eu>.
- Strietska-Ilina O, Tessaring M. (Eds.). (2005). *Trends and Skill Needs in Tourism* (Cedefop Panorama series, No. 115). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. https://www.cedefop.europa.eu/files/5161_en.pdf.
- Szabo M. (2020). *Brexit in European Integration Theory: Liberal Intergovernmentalism, Neofunctionalism and Constructivism*. Master's thesis, Masaryk University, Faculty of Social Studies, Department of International Relations and European Studies.
- Tindal-Clarke E. (2020). "The impact of Brexit: A neofunctionalist perspective". *ANU Undergraduate Research Journal*. 10(1): 45-55. <https://studentjournals.anu.edu.au/index.php/aurj/article/view/261>.
- TUC. (2020). Changing the world of work for good: Impact of Covid-19 and Brexit for the UK economy. Review of forecasts published between July–November 2020. <https://www.tuc.org.uk/research-analysis/reports/impact-covid-19-and-brexit-uk-economy>.

- UK in a Changing Europe. (2023). "What is fiscal headroom?" <https://ukandeu.ac.uk/the-facts/what-is-fiscal-headroom>.
- Ward M, Webb D. (2025). "Statistics on UK-EU trade". House of Commons Library. number CBP 7851. <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-7851/>.
- Weldon D. (2021). "The world ahead". *The Economist*. <https://www.economist.com/the-world-ahead/2021/11/08/after-covid-19-brexit-impact-on-the-british-economy-will-be-clearer>.
- Wivel A, Thorhallsson B. (2018). "Brexit and small states in Europe: Hedging, Hiding or Seeking Shelter?". Diamond IP, Nedergaard P, Rosamond B. (red.). *The Routledge Handbook of the Politics of Brexit* (s. 266-277). Routledge. Routledge International Handbooks.
- Zakerian M, Sakhamanesh T. (2025). "Diversity in the UK under the light of a transformed civil society through Brexit". In: Marques J. (eds). *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-32257-0_12-1.